

Bratislavský KURIÉR®

denné aktuality na www.bakurier.sk

Nová Nemocnica Bory finišuje

Zdá sa, že všetko ide podľa plánov a prvých pacientov nová Nemocnica Bory privíta už o pár mesiacov. V marci 2023, pričom doposiaľ záujem o predregistráciu prejavilo 75 tisíc ľudí.

Stavba Nemocnice Bory je dokončená, aktuálne sa čaká na vydanie kolaudačného rozhodnutia. Vydané už bolo kolaudačné rozhodnutie k zamestnateľskej ubytovni, ktorá stojí tesne vedľa. „Stále platí, že nemocnicu plánujeme otvoriť v marci 2023. Medzi prvými plánujeme otvoriť ambulancie, z ktorých väčšina bude mať charakter nemocničných ambulancií, a tiež rádiodiagnostické pracovisko. Už od prvého dňa budú môcť pacienti absolvovať CT, MR či mamografické vyšetrenie,“ upresnila hovorkyňa nemocnice Fedáková, ktorá tiež potvrdila, že vôľu spolupracovať s novou Nemocnicou Bory písomne prejavili poisťovne Dôvera a Union a aktuálne sa začali rokovania aj s Všeobecnou zdravotnou poisťovňou.

Inštalácia vybavenia

Aby sa všetky pôvodné plány podarilo naplniť, na stavbe sa muselo pracovať aj vtedy, kedy iní oddychovali. Počas leta prebiehala v nemocnici inštalácia veľkej medicínskej techniky. „Išlo o viac ako 20 veľkých medicínskych zariadení. Na svoje miesto v budove tak v tomto období umiestnili napríklad lineárne urýchľovače, CT a MR prístroje, röntgeny či kybernetický nôž CyberKnife - prvý prístroj tohto typu na Slovensku.

(pokračovanie na str. 7)



Vianočné trhy sa vracajú po dvoch rokoch

Viac sa sa dočítate na str. 3

Ako vidia budúcnosť Bratislavy novozvolení starostovia?

Viaceré mestské časti ostávajú po októbrových komunálnych voľbách pod taktovkou rovnakých lídrov, ako tomu bolo uplynulé 4 roky - **Petržalka, Ružinov, Rača, Vrakuňa, Jarovce, Vajnory**. Dokonca, niekde prišlo už k opakovanému znovuzvoleniu, ako napr. v **Dúbravke, Karlovej Vsi, Vrakuňi, Záhorskej Bystrici**, či **Čunove**, kde Gabriela Ferencáková vstupuje už do svojho piateho volebného obdobia a je tak momentálne najdlhšie pôsobiacim starostom zo všetkých mestských častí.

K zmene prišlo v **Starom Meste, Podunajských Biskupiciach, Novom Meste, Rusovciach, Lamači, Devíne**.

Zaujímalo nás preto, s čím vstupujú staronoví, ale aj noví štatutári mestských častí do volebného obdobia 2022 – 2026. Všetkým sme položili nasledujúce 3 otázky:

Akým projektom/témam sa budete ako zvolený starosta venovať prioritne v najbližších týždňoch?

(pokračovanie na str. 4 – 5)

Primátor Matúš Vallo: „Zvyšovanie daní nepripravujeme.“

Pre mnohých výsledok nad očakávanie. Spolu 87-tisíc bratislavských voličov opätovne podporilo Matúša Valla (45) po štyroch rokoch na stoličke primátora. A tak sme staro-nového primátora Bratislavy oslovili s otázkami o tom, aké budú jeho najbližšie pracovné kroky po potvrdení mandátu.

Ako hodnotíte výsledky volieb, respektíve, očakávali ste až taký úspech, aký ste napokon dosiahli?

V prvom rade ďakujem všetkým, ktorí poslednú októbrovú sobotu prišli voliť a podporili nás, mňa

a náš tím aj našu koalíciu, svojím hlasom. Výsledok berieme s pokorou a zodpovednosťou. Teším sa, že svoje mandáty obhájili aj starostovia a starostky, s ktorými sme mali dobrú spoluprácu a môžeme ju teraz prehĺbiť na všetkých úrovniach mesta, od mestských častí až po metropolitný región. Voľby rozhodnutím vlády pripadli na jesenné prázdniny spojené s Dušičkami, čo sa určite podpísalo aj pod volebnú účasť, ktorá bola nižšia ako pred štyrmi rokmi a mrzí ma, že si mnohí ľudia museli vybrať medzi slobodnými voľbami a prázdninovým programom s deťmi.

(pokračovanie na str. 6)

Plavba po Dunaji opäť zdražie

Zatiaľ, čo prvá vlna zdražovania služieb Bratislavského prístavu nastala od prvého augusta a už vtedy prevádzkovateľov lodnej dopravy nepotešila, tí sa pripravujú na druhú vlnu zdražovania, ktorá bude platná od januára 2023. A tá vraj môže spôsobiť odliv turistov. V roku 2019 sa v prístave nášho hlavného mesta otočilo 3 200 lodí, čo predstavovalo zhruba 600-tisíc turistov. Na poplatkoch sa v tom čase vybralo takmer 219-tisíc eur. V prvom pandemickom roku padli počty na 700 lodí, kým vlni to bolo už zhruba 1 200. Turistika na Dunaji tak stále nie je na predpandemických číslach, no namiesto toho, aby ju štát pomohol „naštartovať“, podľa prevádzkovateľov lodnej dopravy nastáva opak. V krátkom čase prichádza k druhému nárastu cien za služby, čo sa môže odzrkadliť práve pri obmedzení turistiky na Dunaji.

Stále sme lacnejší, ale...

Prevádzkovateľ spoločnosti Slovenské plavby a prístavy už v lete poukázal na nárast nábrežných poplatkov za tovary manipulované v prístavoch Bratislava a Komárno o 25 %. Od januára prichádza zo strany štátu a jeho akciovky Verejné prístavy druhá vlna zvyšovania poplatkov za prístátie a pobyt vo svojich prístavoch, čo môže v praxi vyzeráť nasledovne.

Zatiaľ, čo doposiaľ zaplatila priemerná loď v Bratislave za prístavenie 70 eur na deň, po novom sa ceny môžu v niektorých prípadoch vyšplhať až na 350 eur na deň. „Od 1. januára budú ešte vyššie - oproti 1. januáru tohto roka až päťnásobne,“ upresnil pre Hospodárske Noviny Marek Považan, predseda predstavenstva spoločnosti Slovenská plavba a prístavy - Lodná osobná doprava a.s..

(pokračovanie na str. 8)

Politológ: Viac než 60 % populácie Bratislavy nemá záujem o miestnu politiku

Volebná účasť porovnateľná ako v minulých rokoch a výsledky, ktoré v Bratislave veľa prekvapení neprišli. Aj také boli spojené voľby 2022. Primátor Vallo a ďalších 11 starostov

potvrdili svoje postavenie v Bratislave a v jednotlivých mestských častiach. Za výraznejšie prekvapenie môžeme považovať len výsledok v Starom Meste, kde svoj post starostky neobhájila Zuzana Auf-

richtová a zastupiteľstvo tu bude jednofarebné. Na povolebné zhodnotenie výsledkov sme sa pozreli s politológom Jozefom Lenčom.

Tento rok si Bratisla-

vania, ako aj zvyšok Slovenska, prvýkrát vyskúšali spojené komunálne aj krajské voľby. Prinieslo spojenie volieb želané benefity? Ako v tejto súvislosti hodnotíte účasť vo

voľbách v Bratislave? V Bratislave, viac-menej, ako po iné roky, bola volebná účasť v komunálnych a regionálnych voľbách najnižšia z celého Slovenska. V porovnaní s minulými komunálnymi voľbami

(2018; 40,6 %) bola účasť nižšia skoro o štyri percentá (36,8 %). Toto rozhodne nie je dobrý trend pre budúcnosť.

(pokračovanie na str. 7)

Udialo sa v meste

Fontánu spustia na jar

Fontánu Družba na Námestí slobody v Bratislave spustia po rozsiahlej rekonštrukcii budúci rok na jar. Stane sa tak po 16 rokoch, počas ktorých bola najväčšia fontána na Slovensku vypustená. Rekonštrukcia fontány bude dokončená v najbližších mesiacoch a voda v Družbe začne prúdiť od nadchádzajúcej jarnej sezóny. Námestie slobody spolu s fontánou prechádzajú po vyše 40 rokoch prvou komplexnejšou rekonštrukciou. Práce sa začali minulý rok v novembri.

Vianočná Petržalka

Do bratislavskej Petržalky sa po dvojročnej pandemickej pauze vrátia vianočné trhy. Uskutočnia sa na Námestí republiky, kde bude osadený aj vianočný stromček. Vianočné trhy potrvajú od 26. novembra do 22. decembra, návštevníkom bude k dispozícii 13 stánkov s občerstvením a rozličným vianočným tovarom. Na námestí bude zároveň 27. novembra rozsvietený vianočný stromček. Tradičnou súčasťou adventného obdobia bude aj Mikuláš, ktorý do mestskej časti zavíta 4. decembra.

Dúbravku a Bory prepoja

Nové prepojenie medzi Dúbravkou a časťou Bory má zabezpečiť predĺženie štvorprúdovej Saratovskej ulice v jej prirodzenom priamom vedení s vybudovaním nového podjazdu pod vlakovou traťou. Vyplýva to zo zámeru verejného obstarávania na zhotoviteľa stavby s predpokladanou hodnotou 10.513.065 eur bez DPH. Trasa novej komunikácie bude podľa projektu viesť cez pozemky v súčasnosti využívané záhradkármi, v mieste križovania so železničnou traťou sa vybuduje nový železničný most, popod ktorý bude komunikácia prechádzať.

Monitorovacie hodinky

V Bratislavskom samosprávnom kraji (BSK) spustili novú sociálnu službu, využíva náramkové monitorovacie hodinky. Tie sledujú stav osoby v domácom prostredí a v prípade potreby zabezpečia okamžitú pomoc. Určená je pre ľudí, ktorí sa napriek svojmu nepriaznivému zdravotnému stavu ešte vedú o seba postarať, ale potrebujú nad sebou istý stupeň kontroly. Hodinky fungujú v rámci celej republiky a hovory s dispečingom sú bezplatné. BSK poskytuje na prevádzku finančný príspevok 40 eur na jednu osobu na mesiac.

Nevybuchnutá munícia

V centre Bratislavy na rohu ulíc Landererova, Košická a Chalupkova našli v piatok (11. 11.) popoludní nevybuchnutú muníciu z druhej svetovej vojny. K nálezu boli okamžite privolané všetky bezpečnostné zložky a profesionálni experti na zneškodňovanie bômb, ktorí uzavreli prístupovú oblasť, vykonali rýchlu reakciu a zlikvidovali muníciu. "Išlo o nález dvoch kusov mínometného delostreleckého granátu," priblížil výkonný riaditeľ spoločnosti Detonics Ján Fehér. Vzhľadom na charakter a miesto nálezu nebolo potrebné evakuovať ľudí zo žiadnej z budov v okolí.

Knižnica zadarmo

Študenti sa budú môcť zaregistrovať v Mestskej knižnici v Bratislave zadarmo. Akcia trvá od pondelka (14. 11.) do 25. novembra. Mestská knižnica Bratislava o tom informuje na sociálnej sieti. "Veríme, že okrem iného, aj lepší prístup k informáciám pomáha budovať tolerantnejšiu a otvorenejšiu spoločnosť, a preto ponúkame študentom registráciu do knižnice zadarmo," uviedla knižnica v súvislosti s nadchádzajúcim Dňom boja za slobodu a demokraciu a Medzinárodného dňa študentstva.

Vajnory získali eurofondy

Bratislavské Vajnory uzavreli zmluvu na viac ako miliónovú eurofondovú dotáciu na výstavbu zariadenia pre seniorov. Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (NFP) zverejnili v centrálnom registri zmlúv (CRZ). Celkové výdavky projektu predstavujú podľa zmluvy 1.105.510,22 eura. Zariadenie pre seniorov majú vybudovať na rohu ulíc Kataríny Brúderovej a Pri pastierni, otvorené má byť v roku 2024.

Zvony sú späť

Na Michalskú vežu v Bratislave, ktorá prechádza generálnou rekonštrukciou, sa opäť vrátili zvony. Umiestnili ich na pôvodné miesto v lucerne, ktorá je súčasťou helmice veže. Väčší z nich zrekonštruovali, menší je vernou kópiou pôvodného, ktorého oprava nebola pre jeho značné poškodenie možná. Poškodený originál bude súčasťou pripravovanej novej expozície venovanej obnove Michalskej veže. Generálna obnova Michalskej veže sa začala vlani v lete, celkový rozpočet je viac ako 1,34 milióna eur.

Polícia pomohla chlapcom

Policaji v stredu (9. 11.) pomohli chlapcom v bratislavskej Dúbravke, ktorí nahlásili, že ich prenasleduje neznámy muž a sexuálne ich obťažuje. Operátor ich upokojil a nasmeroval na miesto, kde sa mohli skryť. Operátor polície po oznámení s chlapcom, ktorý čin nahlásil, komunikoval, upokojoval ho a usmerňoval, aby podľa možnosti vyhľadal miesto, kde sa vyskytuje väčšie množstvo ľudí. Chlapca nakoniec naviedol do areálu blízkej čerpacej stanice, kde sa pred neznámym mužom mali obaja chlapci skryť. Muža sa vypátrať nepodarilo.

Protihluková stena

Výstavbu protihlukovej steny na diaľnici D2 pri bratislavských Jarovciach plánujú ukončiť tento mesiac. Doprava je v tomto úseku už bez obmedzení. Stavebné práce na vyše 1,7-kilometrovej protihlukovej stene plánujú ukončiť tento mesiac. Realizujú sa krajnice, svahujú sa telesá diaľnice a prebieha aj zahumusovanie či osádzanie oplotenia. Vybudovaním protihlukovej steny bude bratislavská mestská časť Jarovce odľahčená od hluku nielen zo severnej strany D4, ale aj zo západnej strany.

Centrum pre utečencov

Veľkokapacitné asistenčné centrum pre utečencov z Ukrajiny na Bottovej ulici v Bratislave skrakuje od novembra otváracie hodiny. Po novom bude od pondelka do piatka poskytovať služby od 8.00 do 18.00 h. Doteraz bolo centrum otvorené do 20.00 h. K úprave otváracích hodín pristúpil magistrát po dohode s odborom krízového riadenia Ministerstva vnútra SR a ďalšími inštitúciami.

Muž so sekerou a pes

V rukách polície skončil 42-ročný muž, ktorý sa pochyboval v okolí Hradskej ulice v Bratislave so sekerou v ruke. Na výzvy polície nereagoval, zastaviť sa ho podarilo služobnému psovi mestských kynológov. "Muž so sekerou na viaceré výzvy, aby zostal stáť a sekeru pustil, nereagoval. Policaji sa k nemu ostražito približovali a neustále ho vyzývali. Keď neuposlúchol a otočil sa so sekerou v rukách proti nim, vypustili služobného psa," približuje polícia. Pes muža zhodil na zem, polícia ho následne mohla odzbrojiť.

Máte zaujímavú tému? Staňte sa našimi ďalšími očami v teréne. Vaše námety posielajte na: redakcia@bakurier.sk

Mesačník Bratislavský kuriér vydáva Staromešťan, s.r.o. (Sedlárska č. 8, 811 01 Bratislava, IČO: 36842834)

Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, Redakcia: Jana Pohanková, Veronika Trojanová. E-mail: redakcia@bakurier.sk.

Inzercia: inzercia@bakurier.sk. Grafika: Rastislav Biznár, r.biznar@gmail.com. Tlač zabezpečuje CROMWELL a.s. Registrované MK SR: EV3820/09. ISSN 1338 - 1830.

Distribúcia: vlastné stojany a na frekventovaných miestach Bratislavy - 74 lokalít. Najbližšie číslo vychádza 14. 12. 2022

Vianočné trhy sa vracajú po dvoch rokoch

Dva roky sme čakali na to, kedy budeme konečne môcť osláviť najkrajšie sviatky roka v starom šate. Teda v obklopení stánkarov na Hlavnom námestí, so sprievodným programom a najmä, bez akýchkoľvek obmedzení.

Dočkali sme sa! Bratislavské Vianoce pre širokú verejnosť budú trvať od 24. novembra do 22. decembra. Slávnostné otvorenie aj s rozsvietením vianočného stromčeka – 12 metrového smreka, ktorý už na námestí stojí, sa bude konať v piatok 25. novembra. Na Hlavné a Františkánske námestie sa totiž tento rok



vilo viaceré novinky ako napríklad možnosť bezhotovostnej platby kartou,

bude mať svoje zastúpenie aj neziskový sektor či kultúrne inštitúcie pôsobiace

naozaj všetci spoločne. Obyvateľom, návštevníkom a turistom chceme na našom Vianočnom hlavnom trhu opäť poskytnúť kvalitu a štandard či už z hľadiska ekológie, bezpečnosti alebo čistoty. K tomu všetkému patrí aj nádielka bohatého kultúrneho programu naprieč celým mestom,“ uviedol Matúš Vallo, primátor Bratislavy, pričom hlavným organizátorom a dramaturgom Bratislavských Vianoc, vrátane Vianočného hlavného trhu, je tento rok Bratislavské kultúrne a informačné stredisko (BKIS), ktoré oslovilo a zapojilo do spolupráce aj mestské časti a mestské organizácie, s cieľom rozšíriť vianočnú náladu rovnomerne na celé územie mesta.

Na čo všetko sa môžeme tešiť

A keďže vianočné trhy budú trvať niekoľko týždňov, tak ich bude priebežne tvoriť aj špecifický kultúrny program. Všetky dôležité informácie po-

stupne nájdete na stránke www.vianocnabratislava.sk, no a zatiaľ upresníme aspoň čosi. Štvrtky sa budú niesť v znamení čítania v podaní slovenských her-

hrať nielen na Hlavnom a Františkánskom námestí, ale tiež v koncertno-výstavnej sieni Klarisky, kde budú pre Bratislavčanky a Bratislavčanov pripravené



cov a herečiek, zabezpečený bude aj preklad do posunkovej reči. Štvrtkové živé čítania sa pripravujú v spolupráci s Mestskou knižnicou. Piatky a soboty prinesú na námestia príjemnú atmosféru v podo-

adventné koncerty či obľúbené swapy. Podujatia budú mať charitatívny rozmer. Oblečenie, hračky a knihy, ktoré si návštevníci a návštevníčky na swapoch nevymenia, poputujú ľuďom v núdzi. Vianočnú at-

MALÝ VIANOČNÝ TRH je späť aj v Horskom parku

Bratislavčanov srdečne pozývame v prvú decembrovú NEDEĽU do Horského parku, aby sa opäť stretli v komornom vianočnom duchu, v Lesnej škole oproti Horárni. Bude tam čakať pieckou vykúrený domček, kopec ľudí z blízkeho aj širšieho okolia, originálne hand-made šperky a iné vecičky, hračky, doplnky a ozdoby. Už 10. raz sa totiž uskutoční Malý vianočný trh.

be koncertov slovenských hudobníkov a nedeľná ponuka poteší rodiny s deťmi. Program sa však bude odo-

mosféru aj tento rok doplní Vianočný les na Primaciálnom námestí, ktorý BKIS pripravuje v spolupráci s partnermi z Ústredia ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) a Bauhaus. Deti z bratislavských základných i špeciálnych základných škôl ozdobia vianočné stromčeky na námestí vlastnými originálnymi dekoráciami z prírodných materiálov. Vianočné stromčeky neskôr poputujú do charitatívnych organizácií, združení pre ľudí bez domova, či do rodín v náročnejšej sociálnej situácii. Vyzdobený vianočný stromček spolu s betlehemom sa bude nachádzať tiež v podbráňi Primaciálneho paláca.

(vt, foto TASR)



po dvojročnej prestávke vráti Vianočný Hlavný trh.

Bratislava znovu oživa

Vianočné trhy sa do centra mesta vracajú po dvojročnej prestávke spôsobenej

dôsledné triedenie odpadu či zavedenie vratných pohárov a kompostovateľných riadov. Súčasťou trhu budú dezinfekčné stanice umiestnené v priestore. Snahou je aj tento rok

v hlavnom meste. „Som veľmi rád, že vianočné trhy tento rok budú a Hlavné námestie sa opäť zaplní ľuďmi, dobrou náladou a vianočnou atmosférou. Teší ma, že stromček, ako hlavný symbol Vianoc, budeme môcť rozsvietiť



pandémiou. Ich koncept bude nadväzovať na rok 2019, kedy mesto predsta-

priniesť návštevníckam a návštevníkom rozmanitú ponuku predajcov, kde



Ako vidia budúcnosť Bratislavy zvolení starostovia?

- Čo vidíte ako najväčší problém vo vašej mestskej časti?
- Ako ho chcete riešiť?
- Akým projektom/témam sa budete ako zvolený starosta venovať prioritne v najbližších týždňoch?

Dana Čahojová, MČ Bratislava - Karlova Ves

1. Väčšinu obyvateľov Karlovej Vsi asi najviac trápi problematické parkovanie. Staršej časti populácie zasa stále u nás chýba pobytové zariadenie sociálnych služieb, na ktoré už dlho čakajú.

2. Prvé zariadenie sociálnych služieb na Borskej ulici je už v procese príprav. Ďalšie plánujeme spolu s Hlavným mestom Bratislava. Vzhľadom na výsledky komunálnych volieb sa dá očakávať, že zavádzanie celomestskej parkovacej politiky sa čoskoro rozšíri aj do Karlovej Vsi. Dopravné projekty sú už rozbehnuté.

3. Momentálne pripravujeme návrh rozpočtu na budúci rok. Je známe, že samospráva môže minúť len toľko, koľko dostane a to je za súčasných podmienok veľmi ťažká úloha. Začali prvé povolené rokovania s Hlavným mestom Bratislava, na ktorých nám záleží, lebo si želáme pokračovanie konštruktívnej spolupráce tak, aby z nej mali naši obyvatelia čo najväčší úžitok. Zároveň je v plnom prúde rekonštrukcia Základnej školy A. Dubčeka, ktorú treba úspešne ukončiť.



a základné školy, obnovovať parky a verejné priestory, vytvárať možnosti na voľný čas, aktivity pre seniorov) a zlepšovať služby v oblasti verejnej dopravy.

Michal Drotován, MČ Bratislava - Rača

1. Aktuálne je najväčším problémom nedostatok miest v materských a základných školách. Tento problém, verím, úspešne vyriešime v roku 2023 otvorením školy Plickova a vybudovaním škôlky Kadnárova. Následne je pre nás veľkou výzvou rozbehnúť projekt zariadenia pre seniorov a tiež pokračovať v revitalizácii parkov, športovísk a verejných priestorov. Výzvou je tiež zladit' očakávaný nárast cien, pokles reálnych príjmov a energetickej krízy so zabezpečením všetkých obecných služieb obyvateľom. Čaká nás náročná doba a bude potrebné šetriť bežné výdavky. Ocenil by som, ak by štát začal samosprávy konečne brať za partnera a nie súpera či nepriateľa.



2. V najbližších týždňoch by sme chceli začať obstarávanie na zhotoviteľa novej škôlky Kadnárova, tiež na projekt parku Strelkova (tam máme schválených 425 tisíc z eurofondov, čakáme na zmluvu). Zároveň sa dokončujú práce na základnej škole Plickova a čaká nás jej zariadenie, kolaudácia a tiež výstavba športového areálu školy. Tieto projekty budú pre nás kľúčové aj v roku 2023. Rovnako tak je dôležité dokončiť rozbehnuté obnovy verejných priestorov ako je napríklad chodník Pri vinohradoch.

Martin Chren, MČ Bratislava - Ružinov

1. Najväčším problémom je už dlhodo a nielen v Ružinove parkovanie. Aj naďalej tiež treba riešiť navýšovanie kapacít v škôlkach a školách, revitalizáciu vnútroblokov a rekonštrukcia čaká aj Areál hier Radosť na Štrkovci. To všetko sú oblasti, ktorým sa chceme venovať prioritne. Veríme tiež, že čoskoro už bude môcť začať aj búranie skeletu Hirošimy, ale tam sa čaká na EIA, čo je však v kompetencii ministerstva životného prostredia, nie mestskej časti.



2. V prvom rade bude dôležité pripraviť rozpočet – jeho podoba bude záležať na tom, o koľko peňazí prídu samosprávy kvôli schváleniu tzv. prorodinného balíčka, v Ružinove to môže byť až 3 milióny eur (celoročné kosenie, orezy, zimná údržba, čistenie stoja 1,5 mil. eur) a do úvahy bude treba brať aj významný nárast cien za energiu.

Ján Hrčka, MČ Bratislava - Petržalka

1. Slovensko starne, Bratislava starne, ale najviac starne Petržalka. Za dvadsať rokov sa na Slovensku zvýšil počet seniorov približne o 50 % ale v Petržalke to bolo takmer 500 %. Kým za posledných desať rokov si väčšina mladých rodín prešla tým, že nevedeli umiestniť dieťa do materskej školy, čo sa nám vyriešiť za štyri roky podarilo, tak v najbližších desiatich rokoch nás bude postupne na Slovensku, ale obzvlášť v Petržalke, čakať problém so službami a zariadeniami pre seniorov. A tento sociálny problém bude ďaleko väčší, ako to bolo pri materských školách. Vzhľadom na nedostatok kapacít pre seniorov by sme preto radi uchádzali aj o dotácie na vybudovanie nového zariadenia sociálnych služieb.



V oblasti parkovania sa Petržalka za posledné štyri roky výrazne posunula. Samozrejme, že to so sebou prinieslo

aj nové problémy, keďže sme sa túto roky neriešenú tému snažili posunúť čo najviac a čo najrýchlejšie. Jedným z hlavných problémov sú dva systémy – mestský PAAS s bielymi čiarami a petržalský s modrými čiarami. Každý má trochu iné časy a pravidlá (hlavne pre návštevy) a preto v tom ľudia (hlavne návštevníci Petržalky) majú chaos. Určite bude dôležité nájsť spôsob ako tieto dva systémy alebo ich pravidlá zjednotiť a nakoniec, samozrejme, mať v Bratislave jeden spoločný systém pre celé mesto.

2. Aktuálne máme rozbehnutých viacero projektov, ktoré chceme dotiahnuť do úspešného konca, či už ide o oblasť dopravy, parkovania či sociálnych služieb. Prioritne sa budeme zameriavať na opravy ciest a chodníkov v našej správe (III. a IV. trieda), ktoré na to čakajú dekady. Jednou z kľúčových oblastí na nasledujúce štyri roky bude školstvo a šport. V oblasti školstva bude potrebné dokončiť rekonštrukcie kuchýň a toaliet na základných školách, keďže by to mal byť štandard. Okrem toho bude nevyhnutné zabezpečiť v jedálňach petržalských škôl stravovanie pre deti s intoleranciami, vytvárať nové kapacity aj pre deti zo špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami ako aj opätovné sprevádzkovanie štátnych samosprávnych jaslí, ktoré v Petržalke zanikli pred dekadami. V neposlednom rade bude potrebné ďalej skvalitňovať samosprávnú infraštruktúru a služby pre našich seniorov a dostať fungovanie nášho miestneho úradu konečne do 21. storočia aj po technickej stránke vďaka moderným technológiám a digitalizácii.

Michal Vlček, MČ Bratislava - Vajnory

1. Aktuálne najväčšou výzvou je pre nás udržanie rozbehnutých investičných projektov, zachovanie kvality a rozsahu našich služieb v kontexte vysokej inflácie, energetickej krízy a množstva vládnych opatrení, ktoré negatívnym spôsobom vstupujú do rozpočtov samospráv.



2. Z toho, čo sa deje v parlamente je zrejme, že samosprávy opäť raz ostanú odkázané len na seba. Teraz zostávajú rozpočty na rok 2023, no to či bude na stole aspoň nejaká štátna pomoc s rastúcimi cenami vôbec nevieme. Naopak denne len bezmocne sledujeme ďalšie a ďalšie náklady, ktoré sa hradia z príjmov samospráv.

3. Vajnory sa vo voľbách rozhodli pre kontinuitu, preto som rád, že môžeme pokračovať s projektom prístavby základnej školy, rozbiehame projekty integrovaného parkoviska na železničnej stanici a výstavby domova sociálnych služieb. Ďalšie rozvojové zámery budú závisieť od vývoja ekonomickej situácie.

Dárius Krajčír, MČ Bratislava- Devínska Nová Ves

1. Doprava a parkovanie je najväčší problém, ktorý má nielen Devínska Nová Ves, ale všetky mestské časti Bratislavy. Toto potrebujeme rozlúsknuť a dotiahnuť. Cestné komunikácie, ktoré sú správou mesta, župy alebo štátu, nevieme riešiť lusknutím prsta, ponúkame súčinnosť a spoluprácu. Nové možnosti parkovania sme v našej mestskej časti už preberali, mysleli sme na ne kúpou pozemku od ŽSR, kde chceme vytvoriť nové parkovacie miesta a asi stovka ďalších by mala pribudnúť spolu s výstavbou nového centrálného námestia.



2. Pokračujeme kontinuálne vo všetkom, čo je rozpracované: riešime hlavný vjazd do Devínskej, potrebujeme nahradiť súčasný stav vyhovujúcou turbokružnou križovatkou. Je pre nás dôležitá, lebo zabezpečí plynulosť

Gabriela Ferencáková, MČ Bratislava – Čunovo

1. Tých problémov je viac, momentálne však najpálčivejším je nevyhnutná potreba rozšírenia vstupnej komunikácie do mestskej časti, ktorá je dlhodobo vo veľmi zlom až havarijnom stave, čomu sa venujeme už niekoľko rokov.



2. Nakoľko na rekonštrukciu je už pripravená kompletná dokumentácia, podaný návrh na stavebné povolenie a plánovalo sa zahájenie prác už v roku 2022, na čo už boli rozpočte hl. mesta vyčlenené finančné prostriedky, ostáva už len žiadať hlavné mesto ako vlastníka predmetnej komunikácie, aby sa začala stavba v čo najkratšom čase realizovať.

3. Naďalej sa budeme venovať predovšetkým už rozpracovaným projektom, aby sme tieto dotiahli do úspešného konca, okrem iných aj základnej školy, ktorá v MČ veľmi chýba.

Martin Zaťovič, MČ Bratislava - Dúbravka

1. Sú to „strašiaky“ v našej mestskej časti, konkrétne chátrajúca budova bývalej starej pošty a opustená ubytovňa ministerstva vnútra pri Saratovskej ulici. Ich riešenie nie je v kompetencii mestskej časti.



2. Budúcnosť starej pošty brzdí súdny spor majiteľov tunajších pozemkov. V súvislosti s opustenou ubytovňou ministerstva vnútra pri Saratovskej sme niekoľkokrát dávali podnet na ministerstvo vnútra, štát však túto budovu necháva chátrať. Iniciujeme stretnutie k danému problému, ideálne spojené aj s obhliadkou rozpadajúceho sa objektu. Obrátime sa opäť aj na ministra.

3. Chcem dokončiť začaté, konkrétne ide o revitalizáciu detského ihriska a verejného priestoru na ulici Karola Adlera, v spolupráci s hlavným mestom takzvanú Motýliu lúku, čiže nový oddychovo-komunitný priestor na Homolovej, v blízkom čase by sa mal v spolupráci s Bratislavským samosprávnym krajom spustiť projekt dokončenia revitalizácie školského areálu na SOŠ K. Adlera. A tak, ako doteraz chceme pokračovať v zlepšovaní služieb pre mladé rodiny a seniorov (opravovať materské

Ako vidia budúcnosť Bratislavy zvolení starostovia?

dopravy a zníži nehodovosť na tomto úseku. Pred dokončením sú dve nové športové ihriská, pokračujeme v príprave štúdie na vybudovanie dvoch nových športových hál. Výrazne pokročila prístavba a nadstavba základnej školy, kde vznikne 8 nových tried. Spoločne s Metropolitným inštitútom Bratislavy pripravujeme výstavbu centrálného námestia, stojíme pred verejnou súťažou na architektonické spracovanie. Rád by som výrazne pokročil aj s projektami revitalizácie priestorov medzi obytnými domami na sídliskách.

Jozef Krúpa, MČ Bratislava - Záhorská Bystrica

1. Prioritou na najbližšie obdobie je vybudovanie novej základnej školy na Holom vrchu s bazénom, ktorý by slúžil aj verejnosti - v areáli bývalého SOU energetického, ktorého najväčšiu časť získala Záhorská Bystrica do svojej správy v roku 2021. Prioritou je tiež dokončenie 1. etapy nového športovo-oddychového areálu, ktorý zahŕňa pump track, workoutové ihrisko, exteriérový šach, oddychovú zelenú zónu, pribudnú ešte okrasné kvety. V ďalšej etape výstavby bude súčasťou areálu tréningové futbalové ihrisko s umelou trávou, beachvolejbalové ihrisko, univerzálna prekrytá plocha na športové aj spoločenské aktivity, občianska vybavenosť, šatne pre športovcov;

Máme pripravenú projektovú dokumentáciu na cyklotrasu na Hodonínskej ulici, v súčasnosti sa čaká na udelenie výnimky zo strany Ministerstva výstavby a dopravy SR.

V najbližších plánoch je aj nový supermarket pre Bystričanov či obnova miestnych budov. Predovšetkým plánujeme zrekonštruovať budovu starého Richtárskeho domu, ktorá je aj chránenou pamiatkou.

Plánujeme tiež pokračovať v rekonštrukcii ciest a chodníkov a vo výsadbe zelene.

Matúš Čupka, MČ Bratislava - Nové Mesto

1. V súčasnosti je to príprava budúročného rozpočtu, od ktorého závisí množstvo rozbehnutých i pripravovaných rozvojových projektov, fungovanie našich škôl i škôlok počas prebiehajúcej energetickej krízy a podobne.

2. V spolupráci s pánom Kusým sme už absolvovali prvé stretnutie k budúročnému rozpočtu a chceme v týchto diskusiách pokračovať s cieľom vyhnúť sa rozpočtovému provizóriu na začiatku roka 2023. Spolu s mojim tímom už teraz aktívne diskutujeme o úpravách rozpočtu, aby sme mohli čo najskôr predložiť zvoleným poslankyniam a poslancom náš plán na budúci rok.

3. Počas najbližších týždňov sa venujem najmä príprave na prevzatie úradu nakoľko ustanovujúce zastupiteľstvo bude až 28.11. a až po ňom sa ujmem kompetencii starostu. Následne sa chceme venovať predovšetkým témam, o ktorých sme sa rozprávali s voličmi počas predvolebnej kampane. Ide o rozširovanie zón s regulovaným parkovaním, ktoré zvýhodnia v parkovaní miestnych obyvateľov, o vývoj okolo Polikliniky Tehelná, ktorú chceme rozhodne zachovať, či pomoc našim základným a materským školám pri prekonaní súčasnej energetickej krízy. Tiež sa chcem podrobne zoznámiť so stavom rozpracovanosti jednotlivých rozvojových projektov, aby sme mohli plynule nadviazať na doterajšiu prácu.

Igor Polakovič, MČ Bratislava - Lamač

1. Momentálne je absolútne kľúčový projekt nadstavby základnej školy. Ten nabral sklz, má dopad na prevádzku školy a narastajú náklady na jeho realizáciu. Ďalších väčších či menších problémov je samozrej-

me viac, no hlavná priorita na nasledujúce mesiace je v tomto jasná.

2. Dodnes sa nám nepodarilo stretnúť s končiacim starostom a tak sa mnohé detaily dozvieme pravdepodobne až po nástupe do úradu. Podľa toho budeme reagovať.

3. Po nástupe do úradu budeme musieť vykonať rýchly audit keďže teraz máme iba minimálne informácie o stave financií, projektov, ako aj o situácii na úrade. Okrem prebratia zodpovednosti za nadstavbu ZŠ musíme pripraviť rozpočet na rok 2023. Tu stále nepoznáme detaily vládnej pomoci samosprávam s energiami, čakáme na rozhodnutie ústavného súdu o vládnom balíčku, ktorý oberá samosprávy až o 13 % príjmov z podielových daní. Rozpočet sa tak bude pravdepodobne tvoriť s kalkulačkou v jednej ruke a s krištáľovou guľou v tej druhej.

Radovan Jenčík, MČ Bratislava - Rusovce

1. Tesne pred voľbami sme sa dozvedeli, že je ohrozený územný plán zóny sever v Rusovciach. Okamžite po prevzatí úradu sa musíme pustiť do práce a zachrániť tak vidiecky ráz našich Rusoviec, verím že ešte nie je neskoro. Druhou neodkladnou témou je, energetická samostatnosť budov vo vlastníctve našej mestskej časti.

2. Hneď po nástupe sa musíme vrátiť k opatreniam, ktoré sme navrhovali už na jar tohto roku. Takmer okamžite vieme pristúpiť ku krokom, ktoré nám ušetrí nemale finančne prostriedky.

Veľmi citlivou témou je aj stravovanie v našej provizórnej školskej jedálni, ktorú miesto jedného roku využívame už štvrtý rok. Aj tu sa musíme hneď pohnúť z miesta.

Okrem územného plánu, školy a výraznejšieho šetrenia energií sa určite začnem hneď venovať novým cyklotrasám a športoviskám v Rusovciach a riešeniu tranzitnej automobilovej dopravy cez Rusovce.

Jana Jakubkovič, MČ Bratislava - Devín

1. Najväčším problémom našej mestskej časti je neslávne známy dlh, v dôsledku ktorého sme 16 rokov v nútenej správe. Tá bráni akémukoľvek rozvoju obce, či dokonca nie sme schopní ani riadne plniť zákonné povinnosti obce voči našim obyvateľom. V danom kontexte je ešte horším fakt, že nútená správa dlhodobo neplní svoj účel, dlh nám len zbytočne narastá na úrokoch a sám Devín nemá šancu sa z tejto situácie dostať.

Danú situáciu umocňuje aj fakt, že Hlavné mesto SR Bratislava nepreviedlo na našu mestskú časť majetok, na ktorý by sme mali mať nárok. Na druhej strane sa magistrát Bratislavy nedostatočne venuje problematike nútenej správy, za ktorú je v zmysle zákona zodpovedný a tiež pomoci našej mestskej časti.

Ďalším závažným problémom, ktorý presahuje našu obec je havarijný stav Devínskej cesty, ktorej rekonštrukcia sa niekoľko rokov len posúva v čase.

2. Spolu s kolegami sme v rámci pracovnej skupiny zriadenej za účelom hľadania možností riešenia nútenej správy dospeli k záverom, že pokiaľ sa nám podarí presvedčiť silnejšieho partnera, teda ideálne mesto alebo štát, aby nám podali pomocnú ruku, riešenie je pomerne jednoduché. Medzi moje priority preto patrí zvýšenie povedomia kompetentných o tom, aký je skutočný stav obce, ako dochádza k zbytočnému navyšovaniu dlhu, aké výdavky sú vynakladané na správu dlhu, pričom ale táto jednoznačne neplní svoj účel.

3. V prvom rade sa budem zaoberať zefektívnením organizácie miestneho úradu tak, aby sme vedeli čo najviac naplňať potreby obyvateľov. Popri tom bude potrebné zaviesť nové informačné kanály o aktuálnom dianí v

obci, či riadne nastaviť zverejňovanie informácií. Všetka moja činnosť smerom do vnútra úradu bude sprevádzaná aktivitami zameranými na vyriešenie nútenej správy. Podrobne sa budeme venovať možnostiam a projektom, v rámci ktorých by došlo k zlepšeniu kvality ciest, osvetlenia, vybudovania prechodov pre chodcov či zastávok MHD. Ostatné roky boli Devínčania na úplnom chvoste záujmu mesta a ja úprimne verím, že sa nám tento stav podarí zvrátiť.

Jozef Uhler, MČ Bratislava - Jarovce

1. Po nekompetentnom zásahu štátu, ktorý rozdáva z financií miest a obcí bude našou prioritou zabezpečiť financovanie energií pre budovy vo vlastníctve mestskej časti. Budeme musieť ľuďom vysvetliť, že peniaze, ktoré nám štát zobral, aby ich vyplatil v podobe daňového bonusu, budeme čiastočne potrebovať naspäť v podobe zvýšených poplatkov za školské zariadenia a podobne.

2. V tejto finančnej situácii si asi nebudeme môcť dovoliť financovať žiadne projekty a budeme musieť počkať na rozhodnutie Ústavného súdu, ktoré by mohlo vážny zásah do financovania samospráv vyriešiť.

Martin Kuruc, MČ Bratislava - Vrakúňa

1. Najväčší problém, ktorý je v kompetencii obce a chcem vo Vrakuni čo najskôr riešiť, je prepojenie Vrakune chodníkom a cyklochodníkom s Ružinovom popri Hradskej ulici. Už je vydané územné rozhodnutie, takže čo najskôr chceme mať vydané stavebné povolenie, a potom už len najst financie na realizáciu.

2. Samozrejme stále pokračujeme vo výsadbe zelene a v čistení ulíc či verejného priestranstva, kde sa v spolupráci s MIB-om pripravuje revitalizácia verejného priestoru na Kazanskej ulici. Chceme tiež realizovať opravy chodníkov, či ciest a pokračovať v úprave nášho lesoparku.

Roman Lamoš, MČ Bratislava - Podunajské Biskupice

1. Podobne ako v iných mestských častiach je to doprava, čistota a zeleň. A v súčasnosti vzhľadom na energetickú krízu musíme aj my obracať každé euro a zamýšľať sa nad tým, aby ľudia túto krízu nepocítili na kvalite služieb.

2. Plánujem úzko spolupracovať s mestom, župou, ale aj okolitými mestským časťami. Nežijeme na pustom ostrove a práve spoločnými riešeniami vieme zlepšiť život ľudí v Biskupiciach. V ťažkých časoch musíme ťahať spoločne za jeden povraz.

3. Mojou ambíciou je prioritne si prevziať úrad, zistiť v akom stave ho preberám a prijať úvodné nevyhnutné opatrenia. Avizoval som, že určite budem chcieť urobiť finančný audit a tým, že sa blíži zima aj audit pripravenosti mestskej časti na zimnú údržbu.

Matej Vagač, MČ Bratislava - Staré Mesto

1. Ako najväčší problém vnímam zanedbanú tému školstva. A tým myslím nielen investície do budov, ich okolia a zariadenia, ale aj do ľudí - do detí, do učiteľov a nepedagogických zamestnancov. Máme problém s udrzaním si mladých a perspektívnych ľudí ako pedagógov, cena života v centre Bratislavy je vysoká a tabuľkové platy častokrát jednoducho nestačia.

(pokračovanie na str. 6)

Ako vidia budúcnosť Bratislavy zvolení starostovia?

(Dokončenie zo str. 4-5)

Nedávna tragédia na Zámockej ulici nám ukázala, ako dôležitou je prevencia a kvalitné prostredie pre vývoj našich detí. Začína sa to už materskými školami, neskôr ich formujú základné školy, ale aj mimoškolské aktivity, centrá voľného času, športoviská, umelecké školy.

A v neposlednom rade Staré Mesto dlhodobo nerieši otázku kapacít škôlok a základných škôl koncepčne, doteraz sa stavali sadrokartónové priečky a nafukovali už aj tak preplnené budovy. V niektorých školách deti už dnes čakajú na obed pol hodinu a nestíhajú dojesť, jedálne kapacitne nezvládajú pribúdajúce počty žiakov.

2. Začneme kvalitnou komunikáciou a participáciou s našimi škôlkami a školami. Ich pracovníci musia cítiť dôveru, oporu a záujem od mestskej časti. Učiteľov by sme

mohli podporiť pridelovaním bytov, ktoré sa uvoľnia a sú v majetku Starého Mesta, prípadne budeme hľadať iné zdroje na príspevky na bývanie. Je to zložitá téma a je škoda, že sa doposiaľ celkom nevyužívali tieto možnosti. Čo sa týka kapacít našich škôl, tak tým sa musíme povenovať komplexne, nie iba kozmetickými úpravami. Máme niekoľko možností. Od "výsledkovo orientovaného kontrahovania", kde súkromný a/alebo neziskový sektor na základe transparentných procesov pomáha samosprávam ekonomicky a efektívne naplniť ich ciele a požiadavky, až po kvalitne vysúťažené nadstavby či prístavby, alebo projekt úplne novej školy. Budeme sa pritom usilovať čerpať čo najviac prostriedkov z dostupných dotácií. Témy rovnoprávnosti a rešpektu budeme podporovať napríklad aj pomocou špeciálne určených grantových schém orientovaných na naše základné školy, budeme sa snažiť posilniť psychologickú prevenciu na školách napríklad malým

psychologickým tímom, ktorý by mohol obsluhovať všetky školy v správe Starého Mesta.

3. Príchodom na úrad sa budem v prvom rade snažiť aktuálne zistiť, aká je situácia na jednotlivých oddeleniach a doplniť prípadné personálne rezervy. Potom sú tu už bežiacie projekty, ktoré nie sú v najlepšej kondícii, a na ktoré bude treba čo najrýchlejšie zareagovať a dohnať zanedbané a vlečúce sa realizácie - napríklad rekonštrukciu Konventnej ulice, Slubekovej záhrady a podobne. Taktiež riešiť čistotu ulíc s TSSM ako aj pripravenosť na zimné obdobie. Od prvých dní budeme pracovať na posilnení komunikácie a participácie naprieč oddeleniami, úradom a školami, škôlkami, a samozrejme najmä s občanmi.

(jp)

Nová stanica mestskej polície v budove Pentagonu, podnetov je výrazne viac

Pentagon v bratislavskej Vrakuni je trňom v oku mnohých. Jednak tamojších obyvateľov a zároveň vedenia samosprávy. Porušovanie zákonov je v tejto lokalite na dennom poriadku, a tak bola za účelom zvýšenia bezpečnosti priamo v budove otvorená stanica mestskej polície.

Vedenia Mestskej polície hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy sme sa opýtali, ako sa jej príslušníkom darí zvládať situáciu v okolí Pentagonu, kde sa udomácnili díleri a drogoví závislí, po prvých týždňoch od spustenia novej pobočky.

V akých časoch sú príslušníci MP na stanici v Pentagone k dispozícii?

Úradné hodiny sú od 7:30 do 15:30. V tomto čase nájdú obyvatelia Podunajských Biskupíc a Vrakune na mieste veliteľa hliadok, ktorý s nimi môže prebrať ich otázky, poprípade riešiť situácie, s ktorými sa na neho obrátia. Hliadky však využívajú stanicu 24/7 avšak nechceme, aby na stanici sedeli, ale aby vykonávali hliadkovú činnosť a riešili situácie, s ktorými sa stretávajú tamojšie obyvatelia.

Aké najčastejšie podnety denne tunajší príslušníci MP riešia?

Ide najmä o podnety, ktoré sa týkajú znečisťovania verejných priestranstiev, konzumácie alkoholu na verejnosti alebo užívania drog, ktoré spadajú pod kompetencie Policajného zboru.

Hlásia podnety aj oby-



vatelia, ktorí sa cítia byť poškodzovaní?

Áno. Napríklad pri včerajšej návšteve sa na nás ráno obrátila pani so synom, ktorým sa v noci pokúsili vykradnúť auto. Službukonajúci veliteľ hliadky pomohol poškodeným a následne upovedomil o trestnom čine Policajný zbor a medzitým pripravil podklady pre policajtov z Mestského kamerového systému, ktorý zachytil utekajúcich páchatelov. Hliadka mestskej polície zatiaľ skontrolovala ostatné autá v okolí, či nejavia známky pokusu o lúpež. Koľko podnetov bolo riešených a aké prevažovali od otvorenia novej stanice? Do včerajšieho dňa od otvorenia stanice nám bolo podaných 92 oznamov, z toho vzišlo 59 priestupkov a dva trestné činy, ktoré si prevzal následne Policajný zbor. Niektoré nedoriešené oznamy sa týkajú trestnej činnosti, ktorú ďalej rieši Policajný zbor.

Dá sa už vyhodnotiť či majú tamojší obyvatelia i delikventi väčší rešpekt s príchodom novej policajnej stanice,

alebo je situácia stále rovnako problematická?

Je to skôr na posúdení samotných obyvateľov Stavbárskej ulice. Avšak vnímame pozitívne ohlasy, ktoré prišli už pri malom dni otvorených dverí, ktorý sme mali na stanici pre obyvateľov tejto oblasti a dostali sme viacero ďakovných e-mailov.

Majú príslušníci MP z budovy Pentagonu viac podnetov, ako kolegovia z iných staníc vo Vrakuni či okolí?

Podnetov v tejto oblasti je od otvorenia stanice výrazne viac. Je to aj vďaka forme, akou stanica funguje. Nie je potrebné sa nikam dopredu hlásiť, prechádzať cez vrátnicu a čakať na policajtov, ktorí sedia za zavretými dverami. Naši policajti sú na takzvanom front office, ktorý je prístupný priamo z vnútrobloku sídliska. Ľudia, ktorí vojdú dnu, hneď riešia situáciu s policajtom alebo policajtkou, ktorí sa ihneď snažia nájsť riešenie.

(bak)

Primátor Matúš Vallo: „Zvyšovanie daní nepripravujeme.“



(Dokončenie zo str. 1)

Keďže predpokladáme, že plánujete pokračovať v začatej práci. Akým projektom sa budete ako znovuzvolený primátor venovať primárne po voľbách?

Veľkou témou aj naďalej zostáva doprava v Bratislave. Stavba petržalskej električky - je pre nás absolútnou prioritou električku úspešne dokončiť. Vďaka novej mestskej spoločnosti Technické siete Bratislava, máme v pláne prebrať celú sieť verejného osvetlenia do správy mesta a znížiť tým výdavky na jeho prevádzku a údržbu. Pokračovať budeme vo veľkých obnovách, akou je zásadná rekonštrukcia vzácnych kúpeľov Grössling, chceme spustiť projekt prekrytia Staromestskej ulice - Plató Staromestská, ktoré prepojí časť Starého Mesta s podhradím, máme veľký projekt Živé námestie a v

pláne máme tiež projekty obnovy rôznych lokalít v meste - zóna Zochova, Kamzík, Dulovo námestie a pod. Chceme naplno rozbehnúť iniciatívu Mesto pre deti, o ktorej budeme už čoskoro aj podrobnejšie informovať. Venovať sa budeme aj bratislavským vnútroblokom a ich obnove, samozrejme zeleni a čistote. Zásadným projektom je aj modernizácia zariadenia na energetické využitie odpadu, ktoré zvýši ekonomickú udržateľnosť nakladania s odpadmi.

Aké sú vaše priority celkovo, na najbližšie štyri roky?

Chceme systematicky zvyšovať kvalitu života v našom meste, čo sa týka viacerých oblastí - verejného priestoru, mobility, životného prostredia, nájomného bývania a pod. Aj naďalej chcem spravovať mesto transparentne a udržateľne, chceme po-

kračovať v otvorenej komunikácii a v pravidelnom informovaní obyvateľiek a obyvateľov o tom, čo robíme a prečo to robíme. Mojou prioritou je, aby sa v Bratislave cítili ľudia bezpečne a aby žili v kvalitnom rešpektujúcom meste.

Pred voľbami sa začala otvárať téma prípadného opätovného zvyšovania daní z nehnuteľností. Čo Bratislavčanov vystrašilo. Je toto téma, ktorej sa budete v dohľadnej dobe taktiež venovať a presadzovať navyšovanie daní?

Zvyšovanie daní nepripravujeme. Riešime úsporné opatrenia a optimalizáciu vo vnútri tak, aby rozsah služieb a servis, na ktorý sú obyvatelia zvyknutí, bol aj v tomto období kríz v čo najväčšej miere zachovaný.

(vt, foto TASR)

Politológ: Viac než 60 % populácie Bratislavy nemá záujem o miestnu politiku

(Dokončenie zo str. 1)

V každom prípade spojenie volieb síce prinieslo nárast (o päť percent) účasti a záujmu o voľby do samosprávneho kraja, no vo výsledku neprinieslo až tak očakávaný pozitívny dopad na aktívnu participáciu bratislavských voličov na mestskej politike, keďže stále viac než 60 percent populácie Bratislavy nemá záujem o miestnu a regionálnu politiku.

Pred štyrmi rokmi ukázali komunálne voľby trend úpadku vtedy vládnej strany SMER, o čom vypovedajú tieto komunálne voľby?

Výsledky ukázali, že voliči dôverujú miestnej a regionálnej samospráve. Tým, že sa vo veľkej väčšine prípadov podarilo obhájiť mandát predsedom samosprávnych krajov, miest i obcí, ocenili ich prácu počas kríz a súčasne tým, že prepadli najmä kandidujúci poslanci národnej rady jasne ukázali mieru nedôvery, ktorú prechová-

vajú k politickým stranám, k stranickým eseročkám a k národnej rade. Komunálne voľby tiež naznačili, že voliči majú záujem voliť nové stranické subjekty, hoc majú len miestny, alebo regionálny charakter. Tiež naznačili, že rozpory medzi Smerom a Hlasom môžu mať hlbšie korene než si niektorí mysleli, či chceli pripustiť. A v neposlednom rade naznačili, že sa nám v podhubí systému začína vytvárať nový politický subjekt hnedého odietiu.

Dá sa aj v Bratislave pozorovať nejaký trend?

Mestské strany sa po prvýkrát v podobe „tímu“ objavili už v minulých voľbách a úspešne. Na toto chceli nadviazať ďalší kandidáti, keďže sa medzitým zmenil zákon o politických stranách, vyžadovalo si to sformalizovanie stranickej štruktúry na úrovni mesta. Niektorí si založili vlastné strany, iní si „prenajali“ a premenovali už existujúce subjekty. Osobne si myslím, že politický

systém potrebuje strany aj na regionálnej a miestnej úrovni, lenže tu je potrebné mimoriadne dbať na to, aby sa nestalo, že mestská (primátorova) strana „pre-rastie“ s mestom, že sa mesto ocitne pod vládou jednej strany bez relevantnej opozície.

Aké prekvapenie priniesli komunálne voľby v Bratislave?

Veľké prekvapenie sa nekonalo. Samozrejme, že pre tých, ktorí mali predstavu o inom výsledku a víťazoch, je prekvapením výrazné víťazstvo Matúša Valla. Za prekvapenie môžeme považovať aj to, že v Starom Meste prehrala Zuzana Aufrichtová, ktorá sa síce hotovala, že ak by kandidovala za primátorku Bratislavy, isto by vyhrala, no nakoniec neuhájila ani svoj starostovský post. Prekvapením je v tomto smere to, že zastupiteľstvo v Starom Meste bude jednofarebné a zložené len zo zástupcov koalície Team Bratislava a Progresívne Slovensko. Podobné platí

aj pre mestskú časť Nové Mesto. V nej vyhral Matúš Čupka (TB/PS) a zloženie zastupiteľstva je skoro jednofarebné. Podobne je to aj v mestskej časti Petržalka. Na druhej strane miestna strana SOM Slovensko ovládla mestskú časť Dúbravka. Predpokladám, že pre poslankyne a poslancov NR SR, ktorí kandidovali v komunálnych a regionálnych voľbách, bolo prekvapením, že navzdory svojej poznateľnosti vo voľbách prepadli.

Čomu pripisujete výrazné víťazstvo Matúša Valla?

Čiastočne tomu, že Bratislava praje progresívnym a mediálne známym politikom. Čiastočne tomu, že primátor Valo zanechal v meste stopu a dojem, že mesto spravuje lepšie

ako jeho predchodcovia a lepšie ako jeho vyzývateľ. Čiastočne tomu, že jediný reálny konkurent v boji o post primátora navzdory finančne nákladnej kampani urobil množstvo detinských chýb.

Kto je porazeným vo voľbách v Bratislave?

Rudolf Kusý a strany, ktorého podporovali. Politické strany súčasnej vládnej koalície a tiež sociálna demokracia, ktorá okrem obdobia, kedy bol primátorom Milan Ftáčnik (2010-14) je v mestskej politike v podstate neviditeľná.

Počas volebnej noci boli v centrále Matúša Valla žurnalisti oddelení od primátora a jeho podporovateľov za zavretými dverami. Via-

cerí primátora za to kritizovali. Ako hodnotíte toto počínanie?

Na jednej strane je pochopiteľné, že ak chcú politici a ich tím oslavovať víťazstvo vo voľbách, tak nechcú byť pri tom rušení médiami. Na druhej strane musia počítať s tým, že v čase volebnej noci sa o nich budú zaujímať médiá a ak im nevedia ich podpora v kampani, mali by znížiť ich pozornosť aj vo volebnú noc. V neposlednom rade ak v minulosti niečo podobné kritizovali u politickej konkurencie, nemali by sa pokrytecky správať rovnako v čase, keď sú víťazmi noci oni.

(jp)

Nevyhadzujte knihy - darujte ich nám
kontakt 0907 701 786

Nová Nemocnica Bory finišuje, za prácou sa vracajú lekári zo zahraničia

(Dokončenie zo str. 1)

Aktuálne prebiehajú revízie skúšky, príslušné merania a ďalšie práce súvisiace s inštaláciou techniky. Po lete sa inštalovalo aj SPECT a PET/CT a centrálna prípravovňa liekov,“ dodala hovorkyňa najmodernejšieho zdravotníckeho centra na Slovensku. Rovnako sa pokračuje s návozom nábytku, nainštalovaných je vyše 270 kusov pracovných liniek, pokračuje montáž recepcií a sesterní a zároveň sa do budovy navážajú pracovné stoly a stoličky. Prebieha tiež napríklad testovanie nemocničného informačného systému a rôznych procesov v nemocnici. V nemocnici bolo zriadené i stále testovacie a školiace pracovisko.

Kľúčové pozície obsadené

Súčasťou finalizačného procesu je i nábor zamestnancov: „Zároveň neustále prebieha výber zdravotníckeho aj nezdravotníckeho personálu. Na otvorenie nemocnice sme už viac -

menej personálne pripravení. Personál však neprijímame naraz, ale postupne až do roku 2024. Nábor teda nepotrvá len do otvorenia nemocnice, ale aj po ňom, keďže jednotlivé pracoviská sa budú otvárať postupne a otvorené pracoviská budú postupne rozširovať svoju kapacitu,“ dozvedeli sme sa, pričom to najdôležitejšie už je zabezpečené. Takmer všetky kľúčové pozície na úrovni vedúcich lekárov a sestier sú už obsadené.

Posledná šanca pre nespokojných?

A tak vyvstáva otázka, odkiaľ vedenie nemocnice čerpá kompletný personál, ktorý budú tvoriť tisícky ľudí. Lanária nespokojných zamestnancov zo štátnych nemocníc? „Do Nemocnice Bory prichádzajú zdravotníci z našej siete z rôznych častí Slovenska, ktorí sa chcú posunúť alebo chcú byť tohto projektu súčasťou, z nemocníc mimo siete, vracajú sa lekári a sestry zo zahraničia alebo zdravotníci, ktorí medzičasom pre nespokoj-

nosť so systémom súčasného slovenského zdravotníctva začali na Slovensku pracovať na iných pozíciách. Každopádne, hľadáme na slobodnom trhu práce, tam, kde hľadajú aj všetky iné slovenské nemocnice, no na rozdiel od nich sa nám vzhľadom na novú pracovnú kultúru darí v našej nemocnici zamestnávať aj ľudí, ktorí dosiaľ pracovali v zahraničí a teraz sa vracajú domov,“ upresnila hovorkyňa. Zdravotníkom totiž chcú podľa jej slov v Nemocnici Bory poskytnúť pracovný štandard, aký spoznali alebo by spoznali v zahraničných nemocniciach. A veria, že na Slovensku a tým i v slovenskom zdravotníckom systéme vďaka tomu ostanú. Z rozhovorov s uchádzačmi tiež vedia, že mnoho zdravotníkov vníma Nemocnicu Bory ako poslednú šancu zotrvať v slovenskom zdravotníctve predtým, než definitívne pre nespokojnosť odídu zo Slovenska alebo z tejto profesie.

(vt)

Právnik radí



JUDr. Branislav Záhradník

Mám dlžoby a vedie sa proti mne viacero exekúcií. Hrozí mi, že prídem nielen o veci, ktoré používam na podnikanie, ale aj o osobné a rodinné veci. Chcel by som podrobnejšie vedieť, ktoré veci mi exekútor nemôže zobrať?

Exekúciu možno vykonať len spôsobmi uvedenými v Exekučnom poriadku (Zákon č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov). Zákon pozná viacero spôsobov vykonania exekúcie: zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, predajom hnuťelných vecí, cenných papierov, nehnuteľností, podnikom alebo príkazom na zadržanie vodičského preukazu. Spôsob vykonania exekúcie v zásade určuje exekútor, pričom v jed-

nom exekučnom konaní ju možno vykonať aj niekoľkými spôsobmi. Pri exekúcii predajom hnuťelných vecí sa postupuje podľa ustanovení §114 a nasl. Exekučného poriadku. Ak sa majú exekúciou postihnúť hnuťelné veci povinného, ktoré slúžia alebo súvisia s podnikaním, exekútor je povinný postupovať tak, aby exekúciou neohrozil podnikateľskú činnosť nad nevyhnutnú mieru. Z uvedeného dôvodu sa postihujú exekúciou v prvom rade veci, ktoré neslúžia na podnikanie, následne veci, ktoré súvisia s podnikaním, ale bez ktorých je podnikanie možné a až nakoniec veci, bez ktorých nie je podnikanie možné. Čo sa týka vecí, ktoré sú vo vlastníctve povinného, sa exekúcia nemôže týkať tých, ktoré povinný nevyhnutne potrebuje na uspokojovanie svojich hmotných potrieb a potrieb svojej rodiny alebo na plnenie svojich pracovných úloh alebo na svoje podnikanie, ani iných vecí, ktorých predaj by bol v rozpore s morálnymi zásadami.

Z exekúcie sú podľa §115 ods. 2 Exekučného poriadku vylúčené: bežné súčasť odevov, bielizeň a obuv; nevyhnutné vybavenie do-

mácnosti (posteľ, stôl, stoličky, chladnička, sporák, varič, vykurovacie teleso, palivo, práčka, periny a posteľná bielizeň, bežný kuchynský riad, rádio); domáce zvieratá s výnimkou tých, ktoré slúžia na podnikanie; ďalej veci povinného slúžiace na plnenie jeho pracovných úloh alebo na podnikanie do výšky 331,94 Eur. S exekúcie sú tiež vylúčené zdravotnícke potreby a iné veci, ktoré povinný potrebuje vzhľadom na svoju chorobu alebo telesnú chybu; veci, na ktoré sa poskytli dávky v hmotnej núdzi, peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately finančného charakteru. Exekútor Vám nesmie siahnuť ani na snubný prsteň a obrúčku, finančnú hotovosť do sumy 165 Eur a na študijnú literatúru a hračky. Z exekúcie je vylúčený aj podiel sporiťteľa na majetku v dôchodkovom fonde a podiel účastníka na majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde zodpovedajúci výške príspevkov zamestnávateľa zaplatených za tohto účastníka a výnosov z ich investovania.

Svoje podnety môžete posilať na adresu redakcia@bakurier.sk.

Šport na školách zlepšuje kvalitu života detí

Obezita a nadváha. Dve slová, ktoré sa čoraz častejšie skloňujú medzi zdravotníkmi a odborníkmi aj v detskej vekovej kategórii. Každé tretie dieťa v európskom regióne Svetovej zdravotníckej organizácie má nadváhu alebo obezitu. Na Slovensku máme podľa posledných štatistík Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI) viac ako 12 tisíc obézných detí registrovaných v ambulanciách pediatriov. Jeden z príkladov ako bojovať s týmto nepriaznivým fenoménom je zavádzať viac pohybu na školách. V Pezinku v roku 2022 otvára svoje brány škola Súkromná základná škola KALOGATIA, ktorá ponúka nielen viac športových hodín za týždeň, či viac pohybu počas samotného vyučovania, ale aj množstvo času na čerstvom vzduchu a v prírode.

Obezita je vážnym problémom aj u slovenských detí

Hoci na vrchole rebríčkov najobéznejších krajín sa dlhodobo drží USA, Slovensko sa v minulosti vyšplhalo až na šieste miesto. Informovala o tom



v rozhovore pre Trnavskú univerzitu Margareta Kačmáriková, ktorá sa už niekoľko rokov venuje výžive a zdravému životnému štýlu. Je pravdepodobné, že po dvoch rokoch pandémie sa situácia nezlepšila. Naopak.

Obezitológ Zlatko Marinov pre portál irozhlas.cz uviedol, že vďaka lockdownu môžeme vo svete hovoriť o kríze detskej obezity. „Skokovo narástol v celej populácii výskyt nadváhy o päť percent a obezity tiež o päť percent“, dodal Marinov. Situácia u nás pravdepodobne

nebude výnimkou. Ako uvádzajú štatistiky Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI), v ambulanciách pediatriov je registrovaných viac ako 12 tisíc obézných detí. Na Slovensku obezita trápi najmä chlapcov vo veku od 6 do 14 rokov.

Radost' zo športu (už na škole) je kľúčom k úspechu

Zdvihnutý prst mnohých odborníkov naznačuje, že je najvyšší čas zmeniť prístup k pohybu u súčasnej mladej generácie. Prvé lastovičky, ktoré sa v tejto

súvislosti objavujú vidíme v podobe aktivít niektorých samospráv, neziskových organizácií a samotných škôl. Práve na školách deti trávia v posledných rokoch veľkú časť dňa.

Súkromná základná škola v Pezinku, ponúka riešenie, ktoré kombinuje moderné vzdelávacie postupy a rozvoj športu u detí priamo počas vyučovania, nie v čase mimo školských aktivít, ako je tomu na väčšine škôl. „Naša škola prepája kvalitné vzdelávanie so športom, aby si deti (aj rodičia) nemuseli vyberať, ktorej aktivite ve-

nujú viac času. Osvojenie si vedomostí a sociálnych zručností umožňuje deťom stať sa sebavedomými a aktívnymi členmi našej spoločnosti. Ak sa k tomu pridá, v dnešnej dobe tak často opomínaný rozvoj fyzickej stránky človeka a zdravý životný štýl, vytvára sa harmónia,“ uviedla Linda Balážová, zakladateľka Súkromnej základnej školy KALOGATIA.

Pohyb deťom prináša množstvo ďalších benefitov, zlepšuje imunitu, koordináciu či podporuje vytrvalosť.

Duševné zdravie detí sa zhoršuje, problémy sa presúvajú na čoraz mladšie deti

Pandémia COVID – 19 upriamila pozornosť aj na tému duševného zdravia. Odborníci hovoria o náraste výskytu psychických porúch u detí a adolescentov. Za posledné dva roky pandémie nárast výskytu ťažkostí eskaloval a problémy sa posunuli do nižších vekových kategórií.

„Ukazuje sa, že silne zasiahnutou skupinou sú deti, ktoré boli v dlhodobom lockdowne najmladšie – v čase prvých lockdownov boli piatakmi či šiestakmi na základnej škole, trávili

neraz celé týždne či mesiace samé doma, teraz majú 13, 14 či 15 rokov. Objavovali sa (na psychiatrických oddeleniach nemocníc) najčastejšie, a to najmä s masívnym sebaopoškodzovaním, poruchami príjmu potravy, samovraždnými pokusmi,“ priblížila Zuzana Matzová v rozhovore pre Denník N dopady pandémie na duševné zdravie detí.

Pohyb aj tu zohráva významnú rolu. Šport pomáha znížiť hladinu stresového hormónu, zlepšiť pozornosť, alebo dokonca zlepšiť spánkový cyklus, uviedla zakladateľka súkromnej školy. „Pri športe si deti vytvárajú priateľstvá a budujú si podporné siete, učia sa komunikovať v tíme,“ doplnila Balážová. Jedným dychom tiež dodáva, že aký vzťah k športu si naše deti vytvorili počas školy, tak ich bude ovplyvňovať po zvyšok života. Štát, kraje aj samosprávy potrebujú zmeniť pohľad na šport u detí a nezabúdať na jeho význam z pohľadu komplexnosti fyzického a psychického zdravia.

(jp, foto kalogatia.sk)

— INZERCIA —

www.konditoreikormuth.sk



Konditorei Kormuth



BRATISLAVA SEDLÁRSKA 8



Liečba varixov bez hospitalizácie a narkózy

Až 70 % pacientov vo veku od 30 do 60 rokov trápia krčové žily. Nie vždy sú hneď viditeľné. Odhalte ich včas a začnite s terapiou, inak môžu byť následky fatálne. Metličky sú tiež krčové žily a nie sú len kozmetický problém. Metličky sú štádium C1 chronického žilného ochorenia podľa klasifikácie CEAP a preto by aj pacienti s metličkami mali absolvovať cievne vyšetrenie ultrazvukových vyšetrením s tzv. s dopplerom a mappingom žíl na nohách.

Kedy treba riešiť krčové žily?

Môžu to byť metličky, ktoré sú C1 štádium CHVO alebo väčšie viditeľné varixy – štádium C2 CHVO alebo až vred predkolenia čo je C6 štádium CHVO. S viditeľnými zmenami na cievach sú často spojené prvé príznaky krčových žíl a chronického venózneho ochorenia. Spočiatku pociťujeme únavu a pocit ťažkých nôh, nepokojné nohy. Tieto príznaky ustú-



pia pri pohybe či vtedy, keď si nohy vyložíme smerom hore. V ranom štádiu sa v noci objavujú kŕče v nohách a lýtkach. Ak vám opúchajú chodidlá alebo máte ťažké nohy, vyhľadajte špecialistu na cievny, ktorý vás vyšetří ultrazvukom.

Vyšetrenie žíl nôh nie je bolestivé, no žiada si viac času. „Odoberáme anamnézu a pýtame sa na ochorenia, úrazy a zákroky dolných končatín. Následne zisťujeme charakter ťažkostí. Popri komplexnom vyšetrení pacienta si na dolných končatinách všimame, aký typ varixov má,

či vidíme trofické zmeny, ako sú defekty kože a pigmentácie. Klinické vyšetrenie musí dopĺňať ultrazvukové s farebným kódovaním – CCDS,“ vysvetľuje MUDr. Pavel Ištok, MBA.

Liečbu lekár nasadzuje v závislosti od zaradenia pacienta podľa klasifikácie ochorenia. „Varixy dolných končatín nie sú diagnózou, sú len príznakom závažnejšieho chronického venózneho ochorenia, podľa medzinárodnej klasifikácie s označením CEAP. Základom správnej diagnostiky je urobiť ultrazvukové vyšetrenie vén farebným

duplexným sonografom, a zároveň urobiť mapping t.j. detailný popis spätného toku krvi vo vénach,“ dodáva doktor Ištok, ktorý je zároveň aj majiteľom chirurgického centra PROKTOVENA v bratislavskom Novom Meste.

Ako sa ich zbaviť?

Ak sa rozhodnete pre zákrok, máte na výber viacero možností. Okrem klasického operačného riešenia formou strippingu, pri ktorom sa cievky odstránia minirezmi na koži a ostávajú po ňom drobné ranky, je možné ošetriť varixy aj vnútrocievny laserom a rádiofrekvenčnou abláciou (RFA) alebo sklerotizáciou penou pod ultrazvukom. „Pri použití neoperačných techník je efekt liečby varixov lepší, bez jaziev, avšak u 15 – 20 % pacientov sa pri použití sklerotizácie môžu vytvoriť pigmentácie. Najlepší kozmetický efekt sa dosahuje pri použití RFA, ktorá na koži nespôsobuje takmer nijaké zmeny,“ uzatvára lekár.

Ako prebieha RFA zákrok?

Je to ambulantný zákrok bez hospitalizácie s použitím rádiofrekvenčnej ablácie – tzv. RFA alebo lasera EVLA. Cieľom je, aby pacient mohol byť čo najskôr plne mobilný bez práceneschopnosti. Pri tejto metóde sa v lokálnej anestézii z jedného vpichu pod kontrolou ultrazvuku zavedie do hlavnej žily - safety ihla. Pacient necíti okrem pichnutia inú bolesť, tak ako napríklad pri podaní infúzie. Následne zavedieme do žily rádiofrekvenčný katéter, okolo ktorého aplikujeme lokálnu tumescenčnú anestéziu a tým zabránime tepelnému poškodeniu okolitého tkaniva. Pod kontrolou ultrazvuku teplom cca 120 st. C zlepujeme rádiofrekvenčným katétrom zvnútra žilu. Katéter postupne vyťahujeme od slabiny k najnižšiemu bodu na nohe.

Je zákrok bolestivý, vyžaduje si aj krátku hospitalizáciu?

Zákrok je okrem jedného vpichu, keď aplikujeme lokálnu anestéziu nebolí. Pacient po zákroku, ktorý trvá cca 30 - 90 minút, sa pacient v kompresívnej pančuche postaví, prezlečí a mal by sa prechádzať cca 20-30 min a odchádza bez bolesti domov.

V čom je hlavná výhoda menej invazívnych zákrokov?

Hlavná výhoda je v ambulantnom zákroku bez hospitalizácie, bez celkovej anestézy v rýchlej rekonvalescencii s rýchlym návratom do pracovného a športového procesu. Pacienti idú väčšinou na druhý deň do práce, pričom nemajú bolesti

Hradí tento zákrok zdravotná poisťovňa?

Vnútrožilové zákroky zdravotné poisťovne ambulantným chirurgickým pracoviskám výkony nehradia.

(bak, foto proktovena.sk)

Tržnicu vyhlásili za Národnú kultúrnu pamiatku

Tržnicu na Trnavskom mýte v Bratislave vyhlásili za národnú kultúrnu pamiatku (NKP). Tržnica na Trnavskom mýte bola minulý rok zaradená do bratislavského celomestského zoznamu pamätihodností a tento rok ju pridali na zoznam pamätihodností Nového Mesta. Požiadavka na výstavbu novej centrálnej mestskej tržnice vznikla v roku 1975. Autorom projektu je slovenský architekt Ivan Matušik.

Zámerom bolo podľa Mestského ústavu ochrany pamiatok v Bratislave realizovať objekt, ktorý bude predstavovať prototyp tržnicového priestoru konca 20. storočia.

"Architekt navrhol progresívny konštrukčný systém, ktorý dal stavbe jedinečný výraz. Transparentnosť stavby dal celosklený obvodový plášť. Strojovú a klimatizačnú techniku autor umiestnil do priznaných rozvodných potrubí, ktoré vytvárajú v interiéru i exteriéri špecifickú,



netradičnú dekoráciu," uvádza sa v evidenčnom liste pamätihodnosti mesta Bratislava.

Mestskí pamiatkari v ňom podotkli, že nevhodné úpravy interiéru, ale najmä exteriéru (náter sklenených stien vonkajšieho plášťa) počas fungovania tržnice devalvujú inak kvalitnú a originálnu architektúru. Tržnica slúži svojmu účelu od roku 1983.

(text a foto TASR)

11. 11. **KDYŽ KOČKY NEJSOU DOMA**
Účinkujú: Lukáš Vaculík, Roman Štolpa, Hana Sršňová, Jana Galinová, Kristýna Lišková, Daniela Révaiová, Jaroslava Zimová
Pi: 19:00

15. 11. **Milenec**
Účinkujú: K. Haydu, M. Gális Partlová / Natália Puklušová, D. Žiaranová, M. Mňahončák Réžia: Soňa Ferencová
Ut: 19:00

16. 11. **Maňdarínková**
Účinkujú: Maroš Kramár, Pavol Topol'ský, Zuzana Tlučková a Bibiana Ondrejčková
St: 19:00

Wüstenrot Teatro
Bratislavské Hudobné Divadlo
Teatro Wüstenrot
DK Ružinov, Ružinovská 28
820 09, Bratislava
www.gedur.sk, gedur@gedur.sk
+421 905 668 070

22. 11. **Sylvia miláčik**
Účinkujú: Natália Puklušová, Vlado Černý, Anna Šišková, Marián Labuda, Tomáš Mrekaj Réžia: Soňa Ferencová
Ut: 19:00

PREMIÉRA
29. 11.
Ut: 19:00

Bláznivá komédia v trojke
Zuzana Tlučková, Majo Labuda a Martin Mňahončák
POZVÁNKA

16. 12. **VIANOCE & BEATLES**
Pi: 19:00

Hráme pre Vás v DK Ružinov!

18. 12. **FRIDA**
Ne: 17:00
MALOVAŤ A MILOVAŤ MUZIKÁL
GERI. HEVIER, VOŠÁTKO

Generálny partner divadla
wüstenrot

Severín Sincilery uvádza epizódu z knihy *Zločiny v kráľovskom meste Prešporok*

POCHMÚRNA SIEŇ II.

(pokračovanie
zo septembrového čísla)

Steinhauser sa otriasol, otočil sa vzápätí mŕtvole chrbtom a vyzval veliteľa hradnej stráže, ktorý ho priviedol do siene:

„Tak ešte raz mi teraz tu na mieste, keď som všetko videl, popíšte, čo sa prihodilo.“

Veliteľ stráže mu vyhovel a slovo od slova zopakoval, čo mu predtým ten večer podrobne vyložil na radnici v Prešporoku.

O zločine hovoril na základe toho, čoho bol sám svedkom, alebo čo stihol v krátkosti zistiť popri vzniknutom zhone od svojich vojakov.

Na krajinu akurát padal súmrak.

Prešporský hrad zaliali oranžové lúče slnka, takže sa zdalo, akoby horel,

a vody Dunaja sa zase sfarbili takmer do červena, akoby predpovedali nepozorovane sa blížiaci krvavý zločin, ku ktorému malo dôjsť.

Pri novej východnej hradnej bráne sa objavil neznámy muž, podľa jeho oblečenia – bielej košele, cez ktorú mal zapnutú hnedú vestu, a nohavíc zastrčených v čiernych čižmách – očividne nejaký sedliak z okolia.

Pred bránou stráži oznámil, že má hradnému kastelánovi doručiť ústnu správu od prešporského richtára.

Nikomu sa nezdalo, že by sa nad tým mal pozastavovať, a preto ho pustili na nádvorie, pričom jeden zo strážcov sa podujal neznámeho zaviesť ku kastelánovi do hradnej siene.

Chybou bolo, že žiadneho strážcu nenapadlo muža prezrieť, pretože pod vestou ukrýval tesák, ktorým onedlho dopichal hradného kastelána a podrezal mu hrdlo.

V hradnej sieni bolo vtedy práve po večeri aj pijatíka podľa zvyku v nej sedel iba kastelán, ktorý rád vravieval, že ostáva vzdorovať vínu, ako keď posledný obranca bráni pred nepriateľom vežu Nebojsa. Kastelán mal už v tom čase podľa slov veliteľa stráže „hodne v hlave“, takže preto pri ich vstupe do siene nevstala ostal radšej sedieť na stoličke, hoci podľa toho, ako to s ním klátilo, mu aj to robilo problémy.

„Čóóó sa dejééé?“ oslovil prichádzajúcich ťahavým hlasom a, či už preto, že mu po tejto otázke hneď vyschlo v ústach hrdle alebo zo zotrvačnosti, vzápätí si riadne priholz cínového pohára.

Strážca od východnej brány oznámil kastelánovi, že prešporský richtár Vendelín Steinhauser mu vyslal posla, ktorého priviedol. Musel to opakovať, pretože kastelán mal vínom zakalené oči a robilo mu problém sa sústrediť.

Kastelán, ktorého od hľuku vyvolaného príchodom

strážcus údajným poslom rozbolela hlava, vybehol na vojaka, že naňho nemá kričať, že čo si to vlastne dovoľuje, čo si o sebe myslí, že on mu ukáže, ako mu to ďalší deň zráta s le-dabolým mávnutím ruky ho následne vykázal preč prikazom, že má počkať pred sieňou, aby neskôr zas údajného posla vy-Prevadil. Strážca, ktorý si z hrozieb vôbec nerobil ťažkú hlavu, nakoľko vedel, že si na ne kastelán po vytriezvení nespomenie, sa pobral, pričom pri odchode za sebou zabuchol dvere do siene. Na chodbe sa u dverí pustil do bezcieľneho prechádzania a – údajne aby zabil čas, v skutočnosti však náročky – pokúšal sa cez ne načúvať.

Vela toho však nezachytil. Aspoň zo začiatku.

Neskôr občas rozoznal hlas opitého hradného kastelána, až zreteľne začul:

„Kam idete...? Čo tam robíte...?“

Zrazu strážca na chodbe počul z druhej strany na dverách zaškrípať kov o kov. Uvedomil si, že niekto, najskôr neznámy, ktorého priviedol, z vnútra zahasproval dvere. Táto domnienka sa mu vzápätí potvrdila po márnom zalomcovaní kľúčkou poku-



se otvoriť dvere. Rázne na ne zabúchal.

„Okamžite otvorte!“ zvolal a na dôraz znovu zabúchal. Zachytil pritom, že kastelán v sieni bohapusto zanaďával.

Strážca rázne búchal ďalej a opakoval predošlú výzvu. Do toho opäť začul kastelána volať:

„Čože chcete...?! Nepoviem vááám nič! Practe sa! Strááááž!“

Lenže strážca dnu vojsť nemohol.

„Pomóóó! Pomóóó! Pomóóó!“

Po volaní nasledoval krátky výkrik.

Vrah vtedy začal do hradného kastelána vrázať svoj tesák.

Od tejto chvíle až do okamihu, kedy k dverám pribehli ďalší vojaci spolu s veliteľom stráže, privolaní kastelánovým krikom a

strážcovým volaním, bolo zo siene prerušované počuť kastelánove zúfale výkriky.

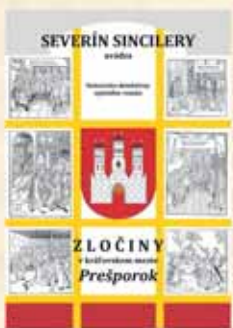
Premôcť kastelána nebolo pre vraha žiadnym problémom. Keďže bol opitý, stačilo len chytiť ho zo zadu pod krkoma postupne mu vrázať tesák do trupu, zatiaľ čo mu vrah do ucha sýchal otázky, na ktoré kastelán, donútený neustále stupňujúcimi trýznami, začal medzi jednotlivými výkrikmi hlasito odpovedať.

„Áno, je to tak, áno, áno... nechávame si ich sem vo-diť...!“

... „Áno, je to tak, priznávam to... uzavreli sme dohodu...!“

(pokračovanie v knihe)

Ďalšie príbehy nájdete v knihe



V lesoparku pribudlo 10 nových ohnísk

Počas letných horúčav nebolo možné zakladať vo voľnej prírode ohne, pre hroziace nebezpečenstvo požiarov. Súčasné obdobie je preto ideálne na výlet do prírody a opekačku, ktorú si v rámci Bratislavských lesov môžu návštevníci užiť vo vynovenom šate.

V lesoparku je možné opekať si iba na vyznačených miestach. Zároveň má v rámci Mestských lesov opekanie a grilovanie dlhú tradíciu, keďže ide o jednu z najobľúbenejších aktivít návštevníkov. Preto sa pracovníci údržby v uplynulých týždňoch rozhodli, že komplexne zrekonštruujú a obnovia desať miest na opekanie po celom lesoparku.



Pod zemou

„Každé ohnisko má tri nízke lavičky na sedenie pri ohni a jeden „A-set“ aj so stolom na jedenie či krájanie a prípravu jedla.

Ohniská sú umiestnené pod zemou, pričom okolo je vrstva jemného štrku, čo výrazne znižuje riziko prípadného požiaru. Obruba je tvorená esteticky

prijemným žulovým kameňom, na ktorý sa dá položiť chlieb popri opekaní,“ priblížil Marek Páva, poverený riadením organizácie Mestské lesy v Bratislave.

Kódex opekača

Zároveň aj naďalej platí takzvaný kódex opekača, ktorý od návštevníkov vedenie Mestských lesov žiada dodržiavať. Ten zahŕňa nasledujúce odporúčania: Ohň zakladajte iba v ohnisku. Drevo skladujte minimálne dva metre od ohniska. Ohň pred odchodom uhasťte vodou a

pahrebu rozhrabte. Nepúšťajte nahlas hudbu, nerušte zver a ostatných návštevníkov. Pri odchode zanechajte piknikové miesto čisté a bezpečné, uistite sa, že po opekaní neostali prázdne fľaše, plechovky a iné odpadky

(vt, foto MLB)

Opravené ohniská nájdete v lokalitách:

- Železná studnička popri Ceste mládeže
- Kamzík – Americké námestie
- Medzi Snežienkou a Kamzíkom na ohybe asfaltky pod smrekovcami
- Pri studničke Pod Dubmi
- V Kačínskej doline
- Nad Peknou cestou

Ján Drobný: Bez podpory mesta a mestských častí vinohradníctvo v Bratislave neprežije

Riadi najstarší vinársky podnik v Bratislave, ktorého štruktúra vlastníctva sa nemenila od roku 1948. Vo vinohrade nachádza svoje korene. Po pozemkoch, o ktoré sa starali jeho deda či otec sa pohybuje od detstva. O to viac cíti zviazanosť s prostredím, ale aj citlivejšie vníma všetko, čo sa okolo vinohradov deje a kam sa vinohradníctvo v Bratislave uberá. Aký bol pre vinohradníkov tento rok a aký je výhľad vinohradníctva v hlavnom meste sme sa rozprávali s **Jánom Drobným**, ktorý vedie **družstvo PD Bratislava - Vinohrady**.

Minulý rok bol podľa viacerých vinárov a vinohradníkov nadpriemerný, akým prívlastkom hodnotíte tento rok?

Tento rok sa zo začiatku javil ako výborný, ale potom prišlo v auguste veľké sucho. Pre samotný vinič to nie je problém, ten má 10 metrov koreň, sucho zvládne.

A čo je teda problém?

Zver. Tá vďaka extrémnemu suchu nemala vodu a začala ožierať zelené časti vinohradu. Ak je vinohrad obrábaný, tak je v oveľa lepšom stave ako les, kde môže byť všetko suché. Zver nám najskôr spásala zelenú časť vinohradu a postupne ako dozrievali odrody, a už bola naučená



pohybovať sa vo vinohrade, začala spásť aj hrozno. Zver sa dokonca naučila, že už nemusí odchádzať z vinohradu. V predošlých rokoch v nich cez deň nebolo nič, teraz sa tam permanentne vyskytujú srnky aj diviaky s malými diviakmi.

Dá sa odhadnúť o koľko kíl hrozna prichádzate denne kvôli divej zveri?

Obhospodarujeme teraz zhruba 30 hektárov. Strata vychádza zhruba 500 kg za deň, teda to sú tony, o ktoré prichádzame ročne. Máme zvukové plašiče, pachové plašiče, mali sme elektrický ohradník, no tie pomáhajú len krátkodobu.

Keď sa vrátíme k tomu prívlastku, ako vo vý-

sledku hodnotíte sezónu?

Ako som spomínal, august bol extrémne suchý. K tomu sa pridala chladná a daždivá september, v čase kedy hrozno dozrieva a kedy by sme potrebovali suchu a slnko. Vďaka nepriazni počasia sa dostávajú do hrozna rôzne hniloby a hrozno oberáme nie v takej zrelosti v akej by sme chceli.

Samotná úroda je asi o 10 percent nižšia a kvalitatívne je rok skôr priemerný. Nie je to zlé, ale nie je to ani taký rok, v ktorom by som si písal do kalendára, že si chcem archivovať víno.

Klíma sa postupne mení. Je vinič citlivý na zmenu klímy?

Áno. Pretože v Bratislave

máme odrody, ktoré boli vyšľachtené na chladnejšiu klímu. Vinič je fyziologicky tak nastavený, že keď je teplota 33 a viac stupňov, úplne zastaví distribúciu šťiav do celej rastliny. Snaží sa chrániť sám seba. A keď je teplo už dlhotrvajúce tak začína zhadzovať bobuľky, lebo mu nezáleží na rozmnožovaní, ale hlavne na tom, aby prežil. Aj preto je úroda trochu nižšia, 33 stupňov je hraničná teplota.

Ako sa tieto zmeny v najbližších rokoch dotknú rôznych odrôd?

Ak by som chcel teraz vysádzať, už by som určite vysádzal odrody, ktoré sú šľachtené pre južnejšie kraje a zároveň rezistentnejšie voči chorobám. Na Slo-

vensku máme novošlachencov, napríklad Dunaj. Ten je lepšie pripravený na naše podmienky, ako keby sme tu vysádzali Rizling Rýnsky, ktorý pochádza od Rýna, kde sú väčšie hmly, chladnejšie noci a podobne.

Mení sa kvalita vína so zmenou klímy?

Kvalita vína sa nemení, ale zvyšuje sa nám úmrtnosť kmienkov aj kvôli rôznym chorobám, ktoré prichádzajú z juhu a náš vinič ich nepozná.

Požiar, nočná mora bratislavských vinohradníkov, sa tento rok opäť šírili z neobrábaných častí vinohradov. Zanedbané vinohrady majú rôznych vlastníkov, niektoré sú dokonca aj vo vlastníctve mesta. Ako vnímate túto situáciu?

Vinohrad, o ktorý sa niekto stará horieť nebude, pretože je obhospodarový. Problém je v tom, že vedľa sú pusté vinohrady - pustáky. Z horiaceho pustáku fúka sálavé teplo, ktoré upečie očka, upečie všetko, väčšina kmienkov popraská, umiera, je to vlastne akoby zhorel.

Tohtoročné požiare niekto zakladal úmyselne. Šírili sa smerom z nového mesta do Rače, šesť požiarov jeden po druhom. Tak ako niekto išiel postupne ich

zapáľoval. My sami sme našli v našom vinohrade nachystanú kopu dreva, zapálený oheň v betónovej nádržke, ktorý sa nerozšíril iba vďaka tomu, že deň predtým pršalo. Našťastie sme ho včas podchytili a nebol z toho nejaký závažný požiar.

Ako s riešením problému pomáha mesto či samospráva?

Čo sa týka pomoci od politikov na miestnej úrovni, s tou sa stretávame vždy len pred voľbami. Vtedy každý rozpráva o záchrane vinohradov, ale garantujem vám, že za posledných šesť rokov nám neprišiel ani cent podpory. Skôr išlo o vyjadrenia, že si dáme stretnutie a budeme situáciu riešiť a tým to haslo.

A čo sa týka obhospodarovania neobrábaných viníc, veci sa nezmenia, pokiaľ nie sú žiadne reštrikcie za to, že človek opustí vinohrad, nechá ho spustiť a podobne. Musia prísť sankcie. Toto mesto ani mestská časť neriešia vôbec.

V bratislavskom kraji nemáme nárok na čerpanie eurofondov a aj platby z PPA máme oproti zvyšku Slovenska krátené. Bez podpory mesta a mestských častí vinohradníctvo v Bratislave neprežije.

Jana Pohanková
(foto JD)

Plavba po Dunaji opäť zdražie

(Dokončenie zo str. 1)

Aj keď stále platí, že náš prístav je neporovnateľne lacnejší s Viedňou (1200 eur) či Budapešťou (690 eur), pri takto výraznom náraste cien po deviatich rokoch môže toto odradiť prevádzkovateľov zastaviť na vyhládokovej trase v Bratislave, aby ušetrili.

Vypadne Bratislava z ponuky?

Navyše, nárasty cien sa zrejme odzrkadlia aj pri sumách za samotné lístky pre pasažierov. A to až tak, že zatiaľ čo v súčasnosti stojí lístok pre dospelého loďou z centra Bratislavy na Devín 18 eur, v roku



2023 sa možno dostane až na úroveň 25 eur. „Faktom totiž je, že poplatky sa nezvyšujú len v Bratislave a cena elektriny a inflácia sa

premietne všade. Inak sa na zdraženie budete dívať, keď vaša výletná loď bude mať 15 zastávok a každá vám zvýši poplatok o mie-

ru inflácie. Pre nás je však podstatné to, ako sa zmena premietne na Slovensku. Keďže konkurencia v zahraničí je veľká, kalkulácia

cien musí byť presná. A verte mi, že keď sa niekde zvýšia pätnásobne, je to brutálne. V rámci úspory nákladov to môže viesť k rozhodnutiu niektorých plavebných spoločností vynechať z ponuky turistickú destináciu Bratislava na niekoľko rokov. Konkurencia prístavov Viedne a Budapešť je veľká. Tie určite nevynechajú žiadny prevádzkovateľ plavidiel,“ doplnil Považan. Nie je teda vylúčené, že prepravcovia začnú turistov do Bratislavy, napríklad z Budapešti či Viedne, priväzať radšej autobusovou, než lodnou dopravou.

Paradoxná situácia

Zaujímavosťou na celej veci je, že cenami diaľnic a cestovných lístkov inflácia nehýbe. Na rovnakej úrovni sú už viac než desaťrocie. No výrazne vyššie poplatky po novom budú musieť znášať práve prevádzkovatelia či majitelia lodí, ktorí chcú svoje stroje odstaviť v prístavoch nášho hlavného mesta. Paradoxne pritom cesty a koľajnice dostávajú od štátu ročne stovky miliónov na údržbu, no na investície do vodnej dopravy v rozpočte rokov 2021 - 2024 nevyčlenil štát ani jediné euro.

(vt, foto BK)

Zdvíhacie zariadenia v bytových domoch

Na bytových domoch sa môžeme stretnúť s rôznymi technickými zariadeniami. Vyžadujú si pravidelnú údržbu, kontroly, revízie a pod. Medzi technické zariadenia patria aj schodiskové výťahy a zvislé zdvíhacie plošiny určené pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu.

Ak v bytovom dome žila osoba s telesným postihnutím, jej pohyb po dome mohol byť značne sťažený. Inštalácia zdvíhacieho zariadenia, pomocou ktorého by sa takáto osoba vedela pohodlne pohybovať po schodoch bytového domu však mohla byť problémom. **Jej inštaláciu a kúpu by totiž museli odsúhlasiť vlastníci v bytovom dome, a to nadpolovičnou väčšinou všetkých vlastníkov.** Zo skúseností života v bytovom dome asi každý vlastník dobre vie, že odsúhlasiť niečo na schôdzi nemusí byť zďaleka také jednoduché, najmä ak majú byť použité finančné prostriedky vlastníkov alebo má odsúhlasovaná vec slúžiť iba jednému prípadne malému množstvu obyvateľov bytového domu.

Zdvíhacie zariadenie v bytovom dome aj bez súhlasu vlastníkov

Toto je však už minulosťou, pretože od 1. februára 2020 je účinný zákon č. 476/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov a o zmene doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „BytZ“). Ešte pôvodným návrhom mal byť do BytZ uvedený iba inštitút domového poriadku, no poslancami návrhom bol návrh doplnený o ustanovenie § 14b ods. 5 BytZ, ktorý určuje, že „súhlas vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome sa nevyžaduje pri montáži zdvíhacieho zariadenia podľa osobitného zákona v spoločných častiach bytového domu.“ To znamená, že ak vlastník s telesným postihnutím **chce nainštalovať do bytového domu zdvíhacie zariadenie, už tak môže urobiť aj bez predchádzajúceho súhlasu ostatných vlastníkov** bytového domu. A nie iba vlastník, ale každý

obyvateľ daného bytového domu, ktorý v ňom však má trvalé bydlisko, to je podmienka.

Čo je podstatou nového ustanovenia? Jednoducho to, aby neboli osoby so zdravotným postihnutím odkázané pri výkone práva slobodne sa pohybovať na podmienku v podobe súhlasu ostatných vlastníkov pri montáži zdvíhacieho zariadenia. Prax totiž dokazuje, že osoby s takýmto postihnutím nedokážu dlhodobo vychádzať zo svojho bytu. Problémom môže byť bytový dom bez výťahu, schody ktoré vedú z ulice do bytového domu alebo ak je výťah umiestnený na medziposchodiach a obyvatelia k nemu musia prekonať tak či tak zopár schodov.

Aj keď môže byť účel novely zákona dobrý, nie je možné ho vnímať bez systematickej súvislosti s inými právnymi predpismi. Aj z toho dôvodu je v ustanovení § 14b ods. 4 BytZ spomenutý odkaz 15c, ktorý odkazuje na § 33 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o peňažných príspevkoch“). V zmysle § 33 ods. 2 spomenutého zákona „zdvíhacie zariadenie je zariadenie určené pre fyzickú osobu so zníženou schopnosťou pohybu na prekonávanie architektonických bariér a na zvýšenie schopnosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím premiestňovať sa alebo zabezpečiť si sebaobsluhu. Peňažný príspevok možno poskytnúť aj vtedy, ak sa zdvíhacím zariadením umožní alebo uľahčí premiestňovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo poskytovanie pomoci inou fyzickou osobou. Zdvíhacie zariadenie je najmä schodolez, zdvihák, šikmá schodisková plošina, zvislá schodisková plošina, výťah, alebo stropné zdvíhacie zariadenie.“

Je zdvíhacie zariadenie pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu spoločným zariadením?



dením?

Mnohí vlastníci si kladú otázku, čo je to vlastne spoločné zariadenie bytového domu? Čo si pod týmto pojmom možno predstaviť? Spoločné zariadenia sú jednoznačne definované v ustanovení § 2 ods. 5 BytZ, v zmysle ktorého sa „spoločnými zariadeniami domu na účely tohto zákona rozumie zariadenia, ktoré sú určené na spoločné užívanie a slúžia výlučne tomuto domu, a to aj v prípade, ak sú umiestnené mimo domu. Takýmito zariadeniami sú najmä výťahy, pracovne a kotolne vrátane technologického zariadenia, sušiarne, kočíkarne, spoločné televízne antény, bleskozvody, komíny, vodovodné, elektrické, telefónne a plynové prípojky.“ V zmysle vyššie citovaného ustanovenia vyplýva, že zdvíhacie zariadenie nemôžeme považovať za spoločné, nakoľko je využívané iba osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu, respektíve osobou, pre ktorú sa zariadenie inštalovalo. Z tohto vymedzenia je potom potrebné vychádzať aj pri riešení iných otázok vo vzťahu k zdvíhaciemu zariadeniu.

Kto môže získať príspevok na zdvíhacie zariadenie na prepravu zdravotne ťažko postihnutých osôb?

Schodiskové výťahy a zvislé zdvíhacie plošiny určené na používanie osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu patria do skupiny Bi podľa III. časti rozdelenia technických zariadení zdvíhacích podľa prílohy č. 1 k vyhláske Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a

ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia (ďalej iba ako „Vyhláska“). Lehoty skúšok a revízií sa vykonávajú v zmysle ustanovenia prílohy č. 7 k Vyhláske. To znamená, že prehliadky a revízie sú určené podľa technických podmienok výrobcu.

Považujeme za dôležité ešte raz zdôrazniť, že osoba pre ktorú sa zariadenie inštaluje, nemusí byť vlastníkom nehnuteľnosti v bytovom dome. Stačí, ak má v danom bytovom dome trvalý pobyt a zároveň ak žiadateľ spĺňa všetky podmienky na peňažný príspevok v zmysle zákona o peňažných príspevkoch (napr. ak je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na zdvíhacie zariadenie alebo ak sa zdvíhacie zariadenie neposkytuje ani nepožičiava na základe verejného zdravotného poistenia a nie je porovnateľné so zdvíhacím zariadením poskytovaným z verejného zdravotného poistenia). O peňažný príspevok na zdvíhacie zariadenie môže požiadať aj viacero osôb s ŤZP, ak by sa jednalo o spoločné zariadenie v jednom objekte. V prípade, že je vstup do bytového domu bezbariérový, montáž sa vykonáva v interiéri objektu na schodisku. Ak je pred bytovým domom prekážka (schodisko), realizácia sa uskutočňuje v exteriéri. Nevylučuje sa však aj kombinovaná inštalácia v prípade potreby.

Príspevok možno žiadať aj na opravu zariadenia, pričom opravou sa rozumie kontrola alebo revízia zd-

víhacieho zariadenia pre ŤZP osobu. V zmysle ustanovenia § 32 ods. 3 zákona o peňažných príspevkoch je „opravou pomôcky vykonanie zásahov na pomôcke alebo jej časti, ktorými sa zabezpečí výmena nefunkčných častí, opotrebovaných častí alebo častí s prekročenou životnosťou, alebo kontrola funkčnosti zdvíhacieho zariadenia. Pomôcka vyžadujúca opravu na účely peňažného príspevku na opravu pomôcky nie je pomôcka, ktorá prestala plniť svoj účel z dôvodu nefunkčnosti napájacích batérií alebo akumulátorov s kapacitou do 10 Ah (ampérhodina).“

Čo ak sa osoba, kvôli ktorej sa inštalovalo v dome zdvíhacie zariadenie odsťahuje?

V prípade, že sa ŤZP osoba z bytového domu odsťahuje, je potrebné, aby sa zariadenie odstránilo. Odstraňovanie nie je v kompetencii Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a ani Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. **Zmluvný vzťah na kúpu zariadenia je medzi dodávateľom a ŤZP osobou,** ktorá dostala peňažný príspevok na kúpu pomôcky. Zariadenie je teda povinná odstrániť montážna firma. Tu si treba ustrážiť právny vzťah s montážnou firmou v zmluve, aby sa na túto povinnosť nezabudlo alebo aby sa chybným ustanovením nepreniesla na tretiu osobu. Ak je zdvíhacie zariadenie schopné prevádzky, vracia sa na príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Všetko však má aj svoje negatíva. Vzhľadom na to, že tieto zariadenia sa vyrábajú priamo na mieru, ich následné využitie častokrát nie je možné, pretože nie je kompatibilné.

Na aké bezpečnostné predpisy je treba prihliadať pri montáži?

Aj keď montáž zariadenia nevyžaduje súhlas vlastníkov, logicky sa musí uskutočniť v súlade s aktuálnymi bezpečnostnými požiadavkami a nesmie obmedzovať ostatných vlastníkov v bytovom dome. Bezpečnosť únikovej cesty v bytovom dome musí byť

zachovaná v zmysle § 51 ods. 1 vyhlásky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb „úniková cesta je trvalo voľná komunikácia alebo priestor v stavbe alebo na nej, ktorá umožňuje bezpečnú evakuáciu osôb zo stavby alebo z požiarneho úseku ohrozeného požiarom na voľné priestranstvo alebo do priestoru, ktorý nie je ohrozený požiarom.“ Konkrétneosti určuje §§ 68 a 69 uvedenej vyhlásky. Uvedené ustanovenie dáva odpoveď na otázku, aká široká má byť úniková cesta. Presnú šírku únikovej cesty pre bytové domy nie je možné určiť. Pomôže ustanovenie § 68, v zmysle ktorého sa „Šírka únikovej cesty vyjadruje počtom únikových pruhov. Najmenší počet únikových pruhov sa určuje podľa a) dovoľného času evakuácie osôb, b) rýchlosti pohybu osôb, c) počtu evakuovaných osôb, d) súčiniteľa podmienok evakuácie osôb, e) jednotkovej kapacity únikového pruhu, f) dĺžky únikovej cesty. Najmenšia šírka nechránenej únikovej cesty je jeden únikový pruh; únikový pruh je priestor únikovej cesty so šírkou 0,55 m. Najmenšia šírka čiastočne chránenej únikovej cesty alebo chránenej únikovej cesty je jeden a pol únikového pruhu; túto podmienku spĺňajú dvere so šírkou 0,80 m. Šírka únikovej cesty sa určuje násobkami polovice únikového pruhu. Pri určovaní predpokladaného času evakuácie osôb sa berie do úvahy skutočná najmenšia šírka určenej únikovej cesty.“



Miroslav Rešeta, ZLSBD

Do hlavného mesta ho zavial prirodzený tok života

Herec **Róbert Jakab** sa síce narodil a vyrastal v Nitre, no Bratislava je už roky jeho druhým domovom. A tak sme sa ho pýtali nielen na to, kde ho možno v hlavnom meste najčastejšie stretnúť, ale tiež na to, čo má nové.

Čo vás pred rokmi z rodnej Nitry priviedlo do Bratislavy?

Po doštudovaní elektrotechnickej priemyslovky v Nitre som sa prihlásil na prijímačky na Činoherné herectvo na VŠMU, kde má na prvýkrát neprijali, a tak som sa prihlásil na konzervatórium. Prijali má do ročníka pod vedením Dušana Kaprálika. Tu začali moje prvé bratislavské kroky. Ďalší rok som opäť skúsil šťastie na VŠMU, kde som tentokrát uspel. Dostal som sa do vynikajúceho kolektívu, pod krídla Martina Hubu, Emílie Vašáryovej a vtedajšieho doktoranda Petra Mankoveckého.

Vedeli ste hneď, teda už ako študent, že tu chcete zostať žiť, alebo ste



uvažovali aj nad inými možnosťami?

Vtedy som ani netušil, ako to bude celé pokračovať. Plán bol jednoduchý. Dokončiť školu a potom sa uvidí. Tým, že väčšina príležitostí z môjho odboru je práve v hlavnom meste, tak to, že som tu, je prirodzeným výústením toku života. Ďalšia možnosť bola Praha.

A keď už bolo rozhodnuté o usadení sa v

Bratislave, tak akým smerom ste uvažovali? Skôr bližšie k vidieku, alebo jednoznačne mesto?

Som mestský človek, ktorý rád oddychuje na vidieku. Viem si predstaviť aj život v dome na "vidieku", blízko mesta, ale zatiaľ mi z praktického hľadiska vyhovuje bývanie v byte v širšom centre, kde to mám na skok do práce.

V kinách sa v lete ob-

javila komédia z prostredia slovenského Balkánu. V snímke stvárňujete hlavnú postavu, v čom je ten film špecifický?

Film je jedinečný už len tým, že je o srbských Slovákoch žijúcich na Vojvodine. Nájdete v ňom mix Slovensko - Srbskej náture, archaickú slovenčinu a dialekt, aký divák možno ešte nikdy nepočul. A samozrejme, nové tváre v podobe miestnych amatérskych hercov aj naturčikov a ich príbehov zo života v Báčskom Petrovci. Tých dopĺňajú slovenskí a českí herci ako Vlado Černý, Anička Šišková, Peťa Polnišová či Martin Hoffman. Čerešničkou je srbská herecká legenda Radoje Čupič.

Keď ste dostali ponuku na natáčanie filmu Vitaj doma, Brate!, tak čo bolo tým rozhodujúcim faktorom, kvôli ktorému ste súhlasili?

Pôvodne som šiel do punkového amatérského projektu, debutu môjho kamaráta Petra Butka. Páčila sa mi myšlienka, že zviditeľ-

níme Slovákov žijúcich v Srbsku, scenár a možnosť byť pri zrode niečoho nového od (skoro)úplného začiatku. To, že z toho vznikol film, ktorý sa premieta v kinách a hlavne, že sa naozaj zrealizoval, teda finálne dokončil, považujem za malý zázrak. Veľký podiel má na tom obrovská energia, ktorú do nej vložili všetci tvoriví a pracovní Petrovčania aj nepetrovčania (ako Peťa Polnišová a Ďuro Brocko), ktorí pracovali na scenári a na celej realizácii.

Mnoho Slovákov má príbuzenské korene z oblasti Báčskeho Petrovca, kde sa film točil, a tak, máte aj vy takéto Srbsko – Slovenské korene, alebo poznáte niekoho zo svojho okolia s takouto históriou?

Ja vo filme stvárňujem slovenského Maďara, ktorý požiada miestnu Marínu o ruku. Maďarsko - slovenská otázka je jedným z nosných konfliktov filmu, takže nie, ja som práve ten z "druhej strany Dunaja". V Báčskom Petrovci som bol

hrať predstavenie v rámci zájazdu, takže som vedel čo-to o miestnych pomeroch. Poznal som aj zopár ľudí zo svojho okolia pochádzajúcich z Vojvodiny. Sú to veľmi srdeční ľudia, ktorí si slovenskú kultúru naozaj strážia a sú hrdí na to, že pochádzajú zo Slovenska. Žiaľ, veľa mladých dnes už odchádza.

K filmu naspievala ústrednú skladbu kapela Horkýže Slíže. Čo na ňu hovoríte? Respektíve, tak celkovo, aký hudobný žáner, prípadne slovenské kapely inak počúvate?

Pesnička sa im naozaj vydarila. Trafili klinec po hlavičke dobrým textom, nadupaným rytmom a balkánskym nádychom. Môj žánrový vkus je veľmi široký. Počúvam to, čo mi v danej chvíli robí dobre. Je to úplný mix všetkého. Od ľudovej hudby, cez funky, elektroniku, folk, vážnu hudbu, až po hip-hop, atď.

(vt, foto archív RJ)

ajra, alá, Arp	predok auta	soška Amora	ulíček v tkanine	osobné zámeno	druh mandolíny	patriaca Aldovi	Altbara, avor, bato	športová loď	druh kapra	španiel. hrad	ukryté cennosti	boat, dated, Eol	kobra indická	francúz. sochár	rozpráv-kova postava	behom obišiel	grab, kol, Liroma	predpona (hlbka)	tak ako (z franc.)	dala podnet	metropola Turecka	ora. Ozal, Ribot	bejzbal	vrcholná vedecká inštitúcia
egyptská nádoba							rína, po česky					načože					krovitá rastlina					spojka priraďovacia		
druh trhaviny							sám (hud.) meno Vacvalovej					konské plemeno boh vetra					mužské meno palubná výstuž					podmienk. spojka značka elektrops.		
1																								
hranica (lek.)				španiel-ska pani súprava					izbová rastlina druh obrazu					štát v USA zápach (expr.)					zastaralý, po angl. hudobný žáner					
telúr (zn.)			nočný dravec jadranský vietor					zn. soli do kúpeľa uchopenie					zn. ústnej vody napadnutie					pestré zavýjala						
rieka v Sudáne							túžba po niečom lesné zviera					osud svadobčan					český herec latinský pozdrav					amerí-cium (zn.) súboj		
	záškod-níctvo	oslavná báseň planétka				traso-vanie kália					poloha tela rumunské mesto					dravá ryba kožušiny z tuleňov					551 (rím.) dneska			
meno Rolin-covej					región spoľčuje sa					vlastniť, po franc. štát v USA					soľ, po nem. debakel					ovocný strom neprofe-sionáli				
ženské meno				pánt, po česky jedovatý pavúk					pálenka z ryže spona					rusalka pružná rúrka					český zápor ovial				hebrejský boh	cievka (lek.)
česká predložka			pila Elektrárne Bohunice					mzda zábava					spevavé vtáky kazeínové vlákna					omelok, po šesky pražská štvrť						
Elena (dom.)							šľachtické sídlo sivý, po angl.					mysy dume					kvasenie čín, po angl.					popevok moravské mesto		
francúzsky psychológ						šľohnúť, po angl. kopec				handra, po česky mákky znak					súrodeneč kód letiska Nkaus						peňažná poukážka typ skaly (geol.)			
2																								
jednotka dedič-nosti			ruský tanec					starec, po česky					hokejový klub v Moskve						vypustil slzu					
kancelár. skratka (ad acta)			Česko					švajčiarska rieka					akút, po česky						planétka					

Skrátka POCTIVÉ AUTO



Honda Civic je kandidátom na najlepšie auto, aké sme v redakcii Auto magazínu tohto roku testovali.

Oproti minulým generáciám Civic zjemnel, stal sa dizajnovým jednoduchším a čistejším. Zbavil sa mohutných náduchov a odvetrávacích otvorov, ktoré boli aj tak

iba „fejkové“. Pritom nič neustratil z dynamického náboja, na čom má najväčšiu zásluhu kolmá maska chladiča a kolesá pekne lícujúce s lemmami blatníkov. Aj vo vnútri je dizajnovým jednoduchším a čistejším. Dominantou nie je dotykový displej, ale pásik so štruktúrou včelieho plástu, ktorý sa ťahá naprieč

celou prístrojovou doskou a v ktorom sú skryté aj výduchy klimatizácie. Na pohon slúži jediná alternatíva – hybrid s dvojlitrovým atmosférickým benzíniakom. Tu však primárne poháňa kolesá elektromotor, nie spaľovacie. Ten benzínový primárne vyrába elektrinu pre elektromotor a do pohonu sa za-

pája iba v špecifických situáciách, napríklad pri jazde po diaľnici. Zdanlivo komplikovaný systém však funguje absolútne geniálne – reakcie na plyn sú výborné, dynamika hnacej sústavy je nadpriemerná a spotreba podpriemerná. Náš týždňový priemer vychádzal na 5,1 l/100 km.

Opitý vodič, veselý vrah

Alkohol za volantom je zdá náš národný šport.

Šport by však mal baviť, mal by prinášať nadšenie, radosť a nie bolesť, utrpenie a smrť. Skrátka alkohol za volant nepatrí. Napriek tomu si z toho mnohí ľudia robia žarty. Spomeňme si na prípad z Prešova, keď matka a dcéra nabúrli do seba, na partiu mladíkov, ktorí cestou do bordelu „narafali“, pretože vodič mal 2,5 promile alebo na vodiča, ktorý nabúrli, lebo ho vyrušil pes na snouborde... A mohli by sme pokračovať. Internet je plný príhod opitých vodičov, na ktorých sa baví celý národ. Ale nehoda z 2. októbra na bratislavskej zastávke MHD rozhodne nebola zábavná.

Alkohol v krvi má negatívny vplyv na vedenie motorového vozidla, o tom niet pochyb. Začína sa to tým, že opitému vodičovi trvá dlhšie registrovať, spracovať a vyhodnotiť podnety z okolia. Už pri 0,3 – 0,99 ‰ stráca koncentráciu a má zhoršený úsudok. Pokračuje to tým, že má horšie videnie a pomalší reakčný čas a celú tú skazu zavŕši to, že má horšiu koordináciu tela, takže nedokáže adekvátne zareagovať. Pri 1 – 1,49 ‰ má vodič nízku koncentráciu, obmedzenú svalovú motoriku a predĺžený

reakčný čas. Navyše z právneho hľadiska, všetko nad 1 promile je trestný čin, opitý vodič ide v zrýchlenom konaní pred sudcu a hrozí mu basa natvrdo. Vlni dostalo takýto trest 312 vodičov. Pri 1,5 – 1,99 ‰ má človek narušenú psychomotoriku, zlý úsudok a zlyháva logické myslenie, schopnosť sústrediť sa na cestu aj koordinácia svalov sú obmedzené. Pri 2,0 – 2,99 ‰ človek stráca kontrolu nad svojím svalstvom, stráca aj schopnosť spracovať vonkajšie podnety. Pri 3,0 – 3,99 ‰ už dochádza k poruchám vedomia, nad 4 ‰ dochádza k úplnému bezvedomiu a v niektorých prípadoch môže dôjsť k smrti.

Zdalo by sa, že prípad z 2. októbra bude mementom a nejako sa uvedomíme. Nestalo sa tak, aj v nasledujúce dni policajti odhalili niekoľko opilcov za volantom, nejdneho dokonca po nehode. Prestaňme brať alkohol za volantom na ľahkú váhu, prestaňme ho tolerovať!



Dostupné SUV



MG ZS boduje nielen nízkou cenou.

MG je pôvodne anglická značka, ktorú však dnes už vlastní Čína

a model ZS, ktorý obohatil náš trh, je už facelift toho, čo už v Číne funguje. Vnútrotný priestor pôsobí mimoriadne kvalitne, k čomu prispel vý-

ber materiálov aj ich spracovanie. My sme mali pod kapotou preplňovaný litrový trojvalec s výkonom 82 kW spojený so 6-stupňovým au-

tomatom, ktorý síce dynamikou nesklame, no aj si vypýta svoje. Naša priemerná spotreba bola 8,5 l/100 km. Základnou cenou 16 990 € patrí k najlacnejším na našom trhu, no testovaný model stál až 21 790 €. Mal totiž kopec výbavy navyše. Napríklad Bi-LED svetlomety či 360° kamerový systém s automatickým focusom na prave alebo ľavé predné koleso, keď pri pomalej jazde zapnete smerovku.

Novinky

Renaut Austral

Viac ako 4,5 metra dlhé SUV má nahradiť Kadjar, zaujímavosťou je systém natačania zadných kolies 4Control a navyše ho môže mať aj s pohonom všetkých štyroch kolies. Na dŕvažok môžete činnosť systému sami nakonfigurovať. Klobúk dole, paráda.



Cupra Formentor VZ5

Formentor VZ5 je s 2,5-litrovým TSI motorom a výkonom 390 koní najsilnejšia Cupra aká kedy bola. Z nulky na 100 km/h to dá za 4,2 sekundy. A to nie je všetko. Samozrejmosťou je pohon všetkých štyroch kolies so systémom Torque Splitter, teda aktívnym rozdeľovaním hnacej sily na kolesá a tiež špeciálny jazdný režim Drift Mode.



auto magazín

VEĽKÁ PREDPLATITEĽSKÁ SÚŤAŽ

Všetkých, ktorí si do 31. 12. 2022 objedajú a zaplatia predplatné nášho časopisu na rok 2023 na www.automagazin.sk, v spoločnosti Mediaprint-Kapa Pressegrasso, a. s., alebo na Slovenskej pošte zaradíme do žrebovania o atraktívne ceny.

Objednaj si Auto magazín a hraj o zaujímavé ceny!



Rubriku pripravuje **AUTO MAGAZÍN**, najčítanejší motoristický časopis na Slovensku

HK DELIKATESO Bratislava živí postupové šance

Nový bratislavský hokejový klub, ktorý začal písať svoju históriu iba v tejto sezóne, má za sebou 6 zápasov v 2. slovenskej lige, v ktorých zaznamenal 4 víťazstvá. Za vedúcou Ri-

mavskou Sobotou zaostáva iba o 4 body a tak je stále živá šanca na postup do TIPOS Slovenskej hokejovej ligy, čiže druhej najvyššej súťaže.

**Príďte povzbudiť
hokejových nadšencov už v sobotu
19. Novembra o 17:00**

PROGRAM
HK DELIKATESO BRATISLAVA
2. HOKEJOVÁ LIGA

Partizánske 17.11.2022 18:00	vonku
Púchov 19.11.2022 17:00	doma
Senica 26.11.2022 18:00	vonku
Rim. Sobota 10.12.2022 17:00	doma
Hamuliakovo 17.12.2022 17:00	doma
Detva 7.1.2023 18:00	vonku

V 30-tych rokoch minulého storočia, kedy sa dá o Bratislave hovoriť stále ešte ako aj o nemeckom meste, o čom svedčila prítomnosť početnej nemeckej menšiny starých Prešpurákov, vydalo vydavateľstvo Samuela Steinera útlú knižôčku Karola Benyovského „Mýticky starý Prešporok“. Nie je od vecí si v tejto knižke po rokoch zalistovať a prerozprávať staré príbehy.

Ozbabelom čertovi

Smerom von z Prešpor-ka pozdĺž rakúskej hranice vedie Karloveská cesta, kde sa už bližšie k Devínu nachádza starý kameňolom. Po zotmení vyzerá dosť neprívetivo. Zvlášť nepríjemným dojmom pôsobí na tomto mieste Dunaj so svojimi hlbokými a veľkými zálivmi. K neprívetivosti tohto miesta prispieva, že Prešporčania už mnohé storočia veria, že v tomto kameňolome sa každý večer o polnoci zjavuje čert, ktorý tu stvára svoje orgie. Traja bodrí, dobrosrdeční prešporští tovariši, ktorí boli aj dobrými priateľmi trápila odveká zvedavosť ako len ten satan vlastne vyzerá. Rozhodli sa teda, že si tohto čerta v kameňolome vyčítajú. V jeden nádherný jarný večer, keď sa mesiac odrážal na striebrom povrchu Dunaja, vybrali sa cez Zuckermandel po Karloveskej ceste smerom ku kameňo-

lomu. Nakoľko však boli po dlhej ceste unavení a polnoc ešte neudrela, rozložil jeden z tovarišov svoj veľký čierny plášť, ona to bola skôr pelerína, na zem, aby si sadli a oddýchlí. A tak ubiehali minúty a štvrt hodiny, až začuli z devínskej kostolnej veže odbíjať hodiny typickým dutým tónom dvanástu hodinu. To už však počuli z Devínskej kobyly silné hučanie a lozovanie, ktoré sa nielen že zvyšovalo, ale aj približovalo. Samozrejme, že sa odvážni chlapci tak zľakli, že ihneď vyskočili, ale žiaľ na kamenistej zemi nenašli žiaden úkryt a tak sa len skrčili a prikryli čiernym plášťom a to tak, že im bolo vidieť len ohy.

V tom sa s ohlušujúcim zvukom objavil čert, ktorý prišiel zistiť čo sa to deje v jeho kameňolome. V tom dosť zaskočený zbadal neforemný čierny útvar a len tak sám pre seba si zamrmľal popod svoju bradu: „šesť nôh a žiadna hlava ... šesť nôh a žiadna hlava ...“ V tom sa trasúc od strachu tovariši začali aj s plášťom ešte aj hýbať. Na čo sa čert tak vylakal, že v tej chvíli zdúchol z miesta. V skorých hodinách nadránom sa unavení dobrodruhovia úplne vyčerpaní z nočného zážitku vrátili domov do Prešporka.

Z nemčiny voľne prerozprával
Sven Šovčík



Transformujeme zariadenia sociálnych služieb

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) začal v auguste 2020 s výstavbou ambiciózneho projektu, vďaka ktorému sa ukončí poskytovanie sociálnych služieb vo veľkokapacitných domovoch sociálnych služieb a nahradí sa menšími zariadeniami rodinného typu. Ide o deinštitucionalizáciu zariadení sociálnych služieb, čo v praxi znamená osobnejší kontakt a prístup ku klientom v menších komunitách.

„**Deinštitucionalizácia je krokom vpred v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Na tento proces sme sa dlhodobo pripravovali a sme jednými z prvých na Slovensku, ktorí preniesli víziu do reality.** Zároveň sme vyčlenili z vlastného rozpočtu pol milióna eur, ktoré išli na nákup nehnuteľností. Pristúpili sme k deinštitucionalizácii a transformácii viacerých zariadení sociálnych služieb vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Dnes je do tohto procesu zapojených deväť zo štrnástich zariadení. Klienti budú mať nielen komfortnejšie bývanie, ale poskytovaním sociálnych služieb komunitným spôsobom sa ešte viac zlepši ich kvalita života,“ vysvetlil predseda BSK Juraj Droba.

Deinštitucionalizácia zamení kapacitne veľké domovy sociálnych služieb za malé, komunitné zariadenia sociálnych služieb s čo najprirodzenejším spôsobom života prijímateľov. Tak budú rešpektované ich individuálne potreby a zároveň budú prirodzenou súčasťou väzieb a sociálnych vzťahov v ich prirodzenom prostredí.

V najpokročilejšom štádiu sa nachádzajú dve zariadenia BSK. Prvým je Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Rača. Novostavba na



Deinštitucionalizácia Račianska

Račianskej je zo stavebného hľadiska ukončená, v súčasnosti sa zabezpečuje kompletné interiérové vybavenie dvoch bytových jednotiek pre dvanásť prijímateľov. Ukončenie rekonštrukcie pôvodného objektu na Strelkovej sa predpokladá na jeseň tohto roka. Prví klienti by sa mohli nastahovať začiatkom budúceho roka. Súčasťou bude aj denný stacionár pre dvanásť klientov.



Strelkova ulica v Rači

V prípade Domova sociálnych služieb a zariadenia podporovaného bývania MEREMA v okrese Pezinok je ukončená novostavba v obci Častá. V súčasnosti sa zabezpečuje kompletné interiérové vybavenie dvoch bytových jednotiek



Dvojdom v Častej

pre dvanásť prijímateľov. Predpokladáme, že prijímatelia sa zabývajú do konca roka. Súbežne sa spustila výstavba druhého rodinného dvojdomu v obci Dubová, ktorá by mala byť ukončená v priebehu budúceho roka. Koncom roka 2022 plánujeme ukončiť aj rozsiahlu rekonštrukciu zázemia DSS a ZPB MEREMA v Modre-Kráľovej a debarierizovať zakúpený rodinný dom v Modre. Prevažná časť prijímateľov sa bude môcť udomáčniť v priebehu budúceho roka.

Celkové náklady na tieto dva projekty sú 8,5 milióna eur. Župa ich bude financovať z vlastných prostriedkov a s podporou EÚ prostredníctvom IROP.

Objekt, ktorý vyrastie v Záhorskej Bystrici, bude prekonávať dnešný bežný obraz zariadenia s inštitucionálnym charakterom a prinesie zvýšenie kvality života prijímateľom sociálnych služieb a komfort pracovného prostredia zamestnancom. Premiestnime sem tridsať prijímateľov prevažne s Alzheimerovou chorobou a demenciou. Deinštitucionalizovať budeme



Vizualizácia zariadenia v Záhorskej Bystrici

aj Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Kaštieľ v Stupave. Ide o veľkú výzvu, keďže župa

plánuje vybudovať päť alokovaných pracovísk po tridsať prijímateľov. O finančnú podporu sa budeme uchádzať z externých zdrojov.

Reagujeme aj na zvyšujúci sa počet ľudí s poruchou autistického spektra, ktorých život je veľmi náročný. Väčšina existujúcich miest pre dospelých ľudí má ambulantnú formu. Reflektujeme na vysoký dopyt a vytvorili sme miesta s celoročnou, pobytovou formou. Z vlastných prostriedkov sme zrekonštruovali jeden z objektov župného Zariadenia sociálnych služieb Podhradom v Plaveckom Podhradí. Špecializované zariadenie privítalo prvých klientov 1. septembra 2022.



Otvorenie zariadenia sociálnych služieb v Plaveckom Podhradí

Veľkou výzvou je vybudovanie úplne nového zariadenia pre dospelých s poruchou autistického spektra na Znievskej ulici v Petržalke, ktoré poskytne pobytovú sociálnu službu dvanástim a ambulantnú približne dvadsiatim klientom. Momentálne sa realizuje nultá fáza projektu, a to odstránenie zhoršeniska bývalých stavebných objektov. Ukončená bude do konca roka 2022.

www.bratislavskykraj.sk

Vaša darčeková predajňa

DELIKATESO

www.delikateso.sk

BOTTEGA
ITALIAN SPARKLING LIFE

BOTTEGASPA.COM